

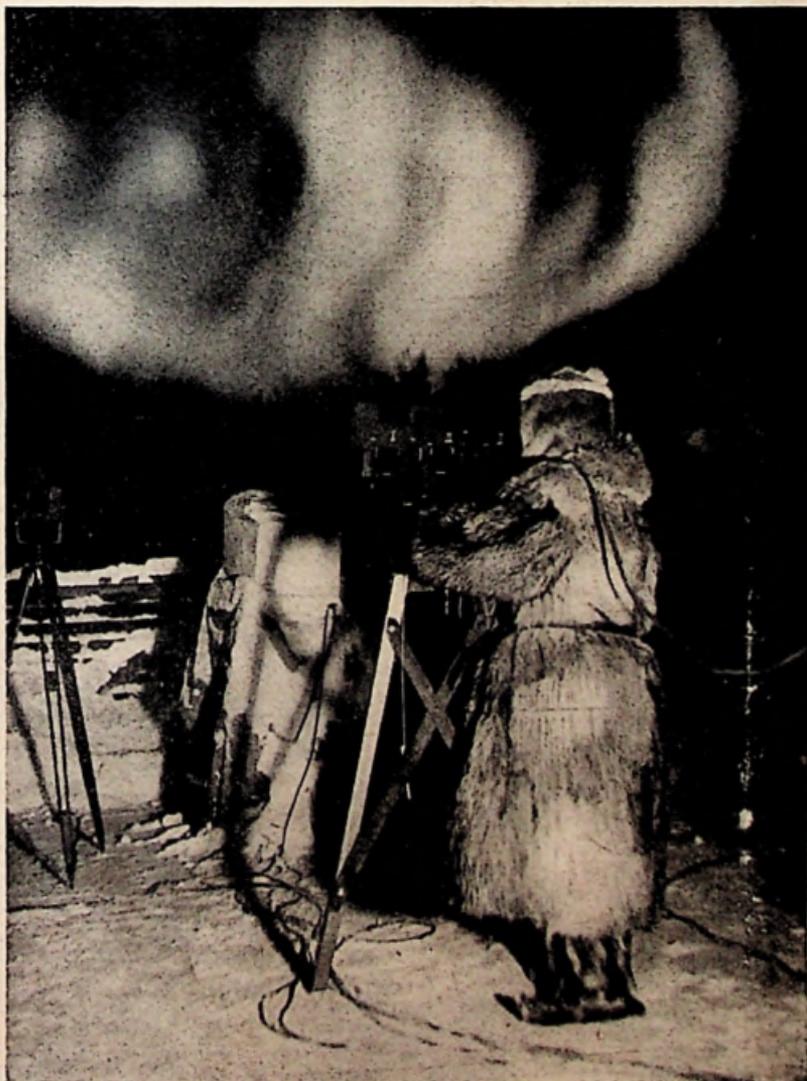
Electro Radio Mercur

Technisch commercieel vakblad

Veertiendaags Officieel Orgaan van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, de Vakgroep Detailhandel in Electriche Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen, de Vakgroep Detailhandel in Radio-artikelen, de Vakgroep Tusschenpersonen in Electrotechnische Producten, en de Nederlandse Electrotechnische Winkellers Organisatie. Directie, Redactie en Administratie: Kalverstraat 35, Amsterdam G. Telefoon Directie en Adm. K 2900-35253; Redactie K 2900-40453. Voor verdere Uitgevers-Medelingen zie voorlaatste pagina.

4e JAARGANG Nr. **108**
17 DECEMBER 1949

Pool-Licht-Onderzoek

in Tromsö

is niet alleen een interessante, verfrissende liefhebberij; het is een wetenschap, die voor de kennis van kompas- en radiostoringen van groot practisch belang is, ... omdat deze storingen dezelfde oorzaken hebben als het poollicht, nl. . . . zonnevlekkenactiviteit!

* * *

Een zonnevlek is een diepe werveling in de zon, waaruit electricch geladen deeltjes sproeien, die in de poolstreken in de aardatmosfeer inslaan, wat met noorderlicht gepaard gaat en met het soms volledig uitvallen van kortegolfontvangst in gebieden binnen de werkingssfeer van het verschijnsel.

* * *

Dit nummer is uitgebreid tot 20 pagina's. Het hoofdartikel behandelt diverse voorvallen uit de installatie-practijk. Vervolgens vindt men op blz. 417 en 418 het laatste artikel in de reeks Kathodestraal-Oscillograaf en zijn toepassingen. Naast het uitgebreide vakgroep- en organisatie-nieuws tenslotte een artikel over de Wiramphone en Ongevallen met Electriciteit.

*Heerlijk!
echt
behagelijk
warm!*

Zó behagelijk verwarmt
alléén de RUTON-straal-
kachel.

De juiste constructie van
het rooster en van de con-
tacten geeft afdoende be-
veiliging.

KEMA- goedgekeurd.

Rudolf Blik

ELECTRISCHE APPARATEN- EN METAALWARENFABRIEK N.V. WALDORPSTRAAT 38-44 • DEN HAAG • TEL. 182220

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

DIVERSE VOORVALLEN UIT DE INSTALLATIE-PRACTIJK

door L. VAN DER POST,
technisch ambtenaar
G.E.B. te Amsterdam

Bij het aanbrengen van elektrische installaties zijn wij gehouden dit volgens vastgestelde voorschriften uit te voeren. Veelal realiseert men zich echter niet, waarom deze voorschriften gemaakt zijn en wat de gevolgen kunnen zijn bij overtreding. Hieronder volgt een beschrijving van enige voorvallen, waarbij de voorschriften niet in acht genomen zijn.

Als eerste onderwerp zullen wij een ongeval bespreken, veroorzaakt door het niet nakomen van een belangrijk onderdeel van de voorschriften, nl. de beveiliging.

Ook voor schakelkasten de juiste beveiliging

Hoewel men het in het algemeen vanzelfsprekend vindt, om elektrische leidingen overeenkomstig de doorsnede te beveiligen, ontmoet men op het gebied der beveiliging van schakel- en verdeelinrichtingen en schakelaars wel eens misverstand. Inderdaad gaan deze eisen dan ook minder ver dan die bij de beveiliging van leidingen, hoewel men de grootte van de voorgeschakelde smeltveiligheid niet onbepert kan opvoeren.

De redenen hiervoor zijn, dat bij hogere beveiliging dan de nominale stroomsterkte van de schakelaar een overbelasting minder invloed zal hebben dan bijv. bij leidingen, en ook de schade, hierdoor veroorzaakt, over het algemeen van geringe omvang zal zijn.

Wij onderscheiden hierbij twee soorten schakelaars, nl.

A. die, welke dienen voor de uitschakeling van schakel- en verdeelinrichtingen enz;

B. de schakelaars, die bij de toestellen behoren.

Aangaande de onder A. genoemde schakelaar kan men in het algemeen aanhouden, dat de nominale stroomsterkte van de schakelaar ten minste gelijk moet zijn aan de nominale stroomsterkte van het beveiligingsmiddel, waarmee de toevoerleiding ten hoogste beveiligd mag worden.

Het kan echter voorkomen, dat men bij installaties verdeelinrichtingen aantreft, aangesloten op lange toevoerleidingen.

In verband met het in dergelijke leidingen optredende spanningsverlies, voert men deze dan wel zwaarder uit, dan nodig voor het over te brengen vermogen. In dit geval kan men dan volstaan met een schakelaar, aangepast aan het beveiligingsmiddel, waarmee men de leiding werkelijk heeft beveiligd en dus niet overeenkomstig het beveiligingsmiddel, waarmee de toevoerleiding ten hoogste mag worden beveiligd.

Voor de onder B. genoemde schakelaar geldt alleen de eis, dat de nominale stroomsterkte van de schakelaar ten minste gelijk moet zijn aan de grootste stroomsterkte, die in het betreffende toestel kan optreden.

Hoewel dan geen minimum-maat is voorgeschreven, wordt deze toch bepaald door de keuringseisen, die een stroomsterkte voorschrijven van ten minste 6 A.

Beschrijven wij thans een ongeval, verband houdende met het bovenstaande.

Haastige spoed . . .

Op een haven terrein wilde men de motor van een compressor tijdelijk op het elektrische net aansluiten. Daar de aanleg

van een leiding naar de dichtstbijzijnde verdeelkast teveel tijd zou vergen, besloot men de leiding te verbinden met een in de nabijheid aanwezige spanleiding. Genoemde spanleiding was echter bestemd voor de voeding van kraanmotoren en beveiligd met 400 A.

Om de verbinding tot stand te brengen, bevestigde men ter hoogte van een steunpaal de geleiders van de compressor-motor door middel van klemmen aan de spanleiding. Deze geleiders werden zonder tussenschakeling van veiligheids direct aan de schakelaar verbonden.

Genoemde schakelaar was ingericht voor een nominale stroomsterkte van 60 A.

Het is zonder meer duidelijk, dat deze aansluiting geheel in strijd is met de installatievoorschriften. Vermoedelijk tengevolge van een minder goede isolatie van een der contactbruggen ontstond kortsluiting.

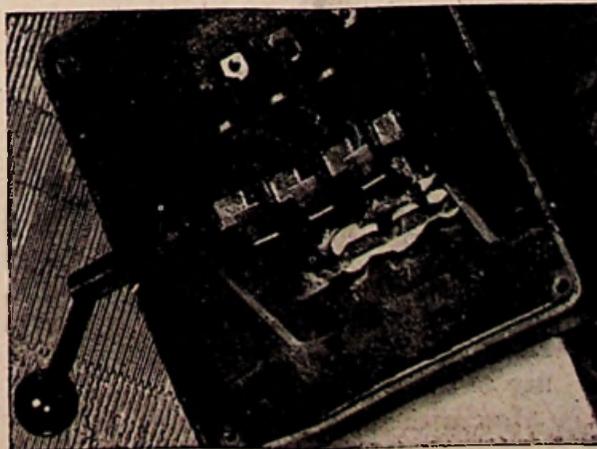
De voorgeschakelde veiligheids van 400 A. smolten vanzelfsprekend niet onmiddellijk door, waarbij de in de schakelaar ontstane vlamboog ruimschoots gelegenheid had de schakelaar te vernielen.

Van de vaste contacten was nagenoeg niets meer te vinden, terwijl de contactbrug praktisch doorgebrand was.

In de achterwand van de schakelaar bevond zich ter hoogte van de contactbrug een gat.

Dit ongeval had voorkomen kunnen worden door een passende veiligheid voor te schakelen, waardoor bij kortsluiting de stroom eerder verbroken was en de schakelaar gerepareerd had kunnen worden.

Foto nr. 1 geeft een beeld van de zwartgeblakerde schakelaar, waarop de beschadigingen duidelijk te zien zijn.

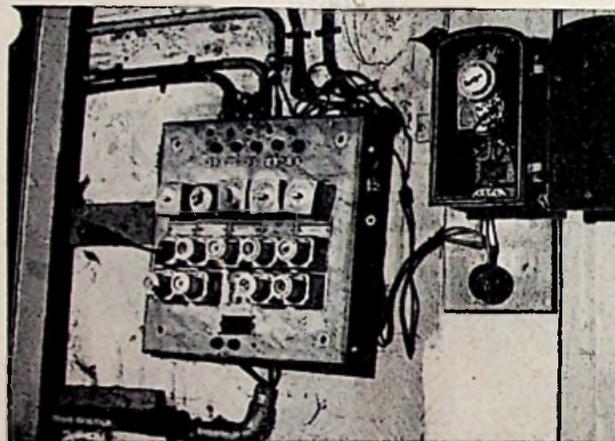

Afbeelding 1. Zwart-geblakerde schakelaar, waarop de beschadigingen duidelijk te zien zijn.

Foto 2. De gevolgen van het onoordeelkundig aanbrengen, dan wel niet beschermen van elektrische leidingen bij vloerdoorgangen.

Hiernaast: Een „schilderij” van een verdeelinrichting in een fabriek van elektrische apparaten. Het onderhoud van de elektrische installatie was aan het personeel overgelaten, omdat deze mensen er toch allemaal verstand van hadden. . . .

Leidingen bij vloerdoorgang beschermen

Foto nr. 2 geeft ons een idee van de gevolgen van het onoordeelkundig aanbrengen dan wel niet beschermen van elektrische leidingen bij vloerdoorgangen.

Volgens de installatievoorschriften is het niet toegestaan, leidingen onbeschermd door vloeren enz. aan te brengen.

Soms is de aanleg zó uit te voeren, dat de vloerdoorgang geheel voorkomen kan worden, wat dan wel de beste oplossing is, hoewel niet steeds de kortste weg. Is deze manier van monteren niet toe te passen, dan kan de levensduur aanzienlijk verlengd worden door de leiding ter plaatse van de doorgang te beschermen door een mantelbuis.

Tenslotte geeft foto nr. 3 ons nog een beeld van een verdeelinrichting in een fabriek van elektrische apparaten.

Het onderhoud van de elektrische installaties was overgelaten aan het personeel, omdat deze mensen er toch allemaal verstand van hadden. . . . .

De mate van deskundigheid op dit gebied kan eenvoudig vastgesteld worden aan de hand van bijgaand „schilderij”.

Het opmerkelijke aan dit deel van de installatie, aangegeven door bijgaande foto, is wel, dat moeilijk een onderdeel te vinden is, dat aan de voorschriften voldoet.

De licht- en krachtinstallatie konden het samen ook goed vinden en waren broederlijk dooreen gemengd. Steeds was het weer een verrassing, te ontdekken, welke veiligheid doorgesmolten was bij een defect in de installatie.

Overigens is een en ander reeds, historie, daar na overleg met de directie de gehele installatie door een nieuwe is vervangen.

Middenstandsexamen 1950

Het 16e examen voor het Middenstandsdiploma Algemene Handelskennis wordt, voor wat het schriftelijke gedeelte betreft, afgenomen op *Woensdag 31 Mei en Donderdag 1 Juni 1950* en voor wat het mondelinge gedeelte aangaat in de periode van *24 Juli tot 12 Augustus 1950*.

De inschrijving sluit *onherroepelijk 21 Januari 1950*.

Inschrijvingsformulieren (met examen-

voorwaarden, -eisen en extract-reglement) gratis verkrijgbaar bij:

Bureau Stichting Middenstandsexamen, *L. v. Meerdervoort 96a, Den Haag* of bij één der volgende Examenbureaux te *Den Haag*: *Jan van Nassastraat 10, Zwarte-weg 22* en *De Ruyterstraat 74*.

Inschrijvingsformulieren dienen uitsluitend per *briefkaart* te worden aangevraagd.

Formulieren van vorige examens zijn niet geldig.

Electrotechnische Werkgevers Organisatie AMSTERDAM

(Ingezonden)

Op 23 November jl. werd te Amsterdam opgericht de „Electrotechnische Werkgevers Organisatie,” waarvan het voorlopig bestuur wordt gevormd door de Heren *W. H. Hirdes, J. van Dijk (Electro-Technisch Bedrijf Haaxman), Q. Dijkman (Breedveld & Schröder), W. J. A. Brons (Slotemaker & Brons C.V.)* en *V. D. Makau*. In dit voorlopige bestuur zal de heer *Hirdes* de functie van Voorzitter waarnemen.

Staanste de vergadering traden de navolgende electrotechnische installatiebedrijven als lid tot de nieuwe vereniging toe:

J. Aardewerk Jr., J. Benistant, P. Boermans & Zn., J. Brand, Breedveld & Schröder, H. Derkx & Co., N.V. Electra, L. van Essen & Co., P. A. van Goor, Electro-Technisch Bedrijf Haaxman, Jeths & Co, Kitsz & Van Maare, W. H. Hirdes, Electr. Techn. Ing. Bureau „Lageja”, D. van Lier, V. D. Makau, J. A. Majoor, Meijling & Co, D. Oberink & Co, Salentijn & Co, A. K. Scheepmaker, Slotemaker & Brons C.V., J. C. Smith, J. Verkroost & Co., Electrotechn. Bur. Verwilligen, A. F. Willebrands

KORTE BERICHTEN

De N.V. v.h. *Claessen & Co*, Singel 162-164 te Amsterdam deed de eerste prijscourant na de oorlog verschijnen. De veranderingen welke de laatste maanden in de voorziening plaats vonden hebben een vlottere levering mogelijk gemaakt, zodat men eerst nu de tijd voor zulk een prijslijst gekomen achtte.

Het is dan ook een lijst geworden die er zijn mag: niet minder dan een boek van 144 klein bedrukte bladzijden! De schaarste-tijd is wel voorbij.

Belanghebbenden vragen deze prijslijst bij de firma *Claessen* aan.

©

Een nieuw seizoen. . . een nieuwe prijslijst; onder dit motto verzendt de handelsonderneming *Mercurius, Javastraat 82* te Amsterdam, haar prijslijst voor 1950. En wel een prijslijst welke er zijn mag; tussen luidsprekers en montage-draad wordt een keur van materiaal genoemd waar zeker iets van belang bij zal zijn. Belangstellenden aanbevelen!

©

Commissarissen en Directie der N.V. Ned. Instr. en Electr. apparatenfabriek *N.I.E.A.F.* te Utrecht deelden mede het overlijden van de gedelegeerd Commissaris en lid der Directie de heer *Sj. Wouda*, officier in de orde van *Oranje Nassau*. De heer *Wouda* bereikte de leeftijd van 70 jaar.

De Kathodestraal-Oscillograaf en zijn toepassing

Het Meten van Fase-Verschillen

door ir. G. F. de Wit

In dit vijfde en laatste artikel over de kathodestraal-oscillograaf, een veelzijdig en nuttig instrument (zie van ons blad de nrs. 96, 97, 99 en 100) zal speciale aandacht worden besteed aan fase-onderzoek. Omdat dit een begrip is, waarmee niet alle lezers even gemakkelijk om zullen gaan, wordt eerst uiteengezet, wat eigenlijk fase is. Hierdoor hopen wij Uw belangstelling voor het meten van fase of fase-verschillen, nog te verhogen.

Fase-verschil en -verschuiving treedt alleen op bij wisselstromen. Gelijkstroom of -spanning kent geen fase. Wat een wisselstroom of -spanning is, zal alle lezers wel bekend zijn nl. een stroom of spanning, die in een bepaalde tijd (de periode) eerst positief wordt, en dan negatief. In de volgende periode wordt dit precies eender herhaald. Wij kunnen hierbij opmerken, dat er eigenlijk een groot aantal soorten van wisselspanningen en -stromen bestaat, omdat de manier, waarop dit gebeurt, verschillend kan zijn. Het lijkt ons voldoende de lezer, die dit vergeten mocht zijn, naar het derde artikel in deze reeks te verwijzen.

Wij willen thans eens stap voor stap nagaan, welk oscillograaf-beeld ontstaat, als wij op de verticale en de horizontale afbuigplaten even grote wisselspanningen zetten, die een zeker fase verschil hebben.

staat dan een negatieve spanning. Wij vinden dus op het oscillograaf-scherm het punt A. Even later, ten tijde tB is de spanning op de verticale platen Bv. Die op de

horizontale platen is dan nul. Daaruit volgt, dat de electronenstraal wel een verticale afbuiging naar boven krijgt, maar geen horizontale. Wij vinden dan op het

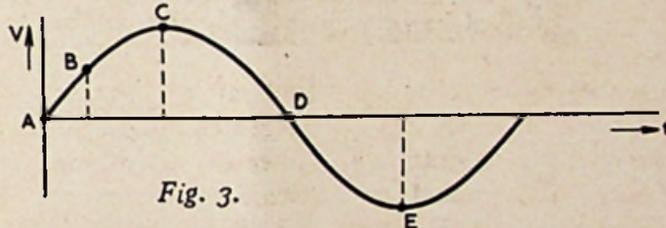
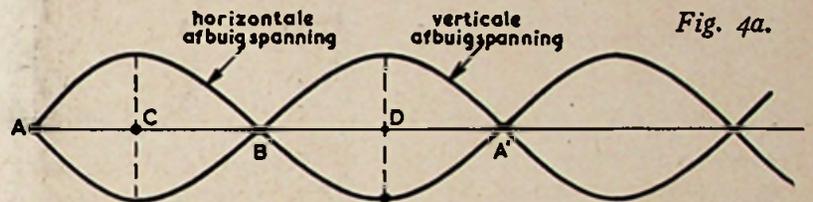
scherm het punt B. Op dezelfde manier kan men ook de punten C bepalen. Daar zijn op de horizontale en de verticale afbuigspanningen beide positief, maar de

horizontale is groter dan de verticale. Wij vinden zo punt C op het scherm. In punt D is de verticale afbuigspanning op zijn grootste negatieve waarde. Dat betekent, dat er nooit een punt op het scherm zichtbaar kan worden, dat lager ligt dan D. D. is dus het laagste punt van de lijn, die het

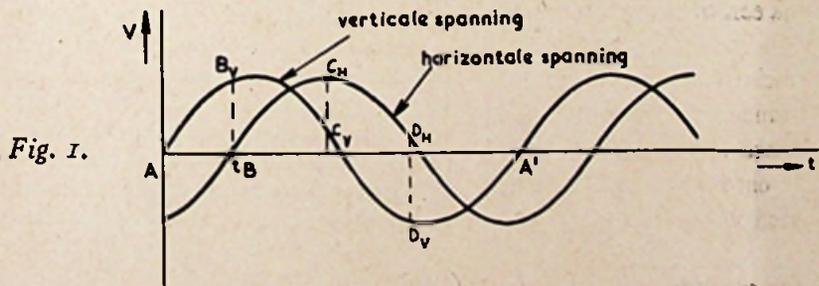
schrijfpunt van de electronenstraal beschrijft. De kromme, die op deze manier op het scherm beschreven is een ellips. In het punt A' begint alles weer opnieuw. De kromme, die de tweede keer wordt beschreven valt dus precies samen met deze ellips.

Wij krijgen dan op het scherm een stilstaand beeld van deze ellips, dat wij net zo lang kunnen bekijken als wij zelf willen.

Nu moeten we er echter eens op gaan letten, hoe de vorm van deze ellips samenhangt met het faseverschil tussen de twee spanningen. Laten we daarom met het eenvoudigste geval beginnen, nl. een faseverschuiving nul. Dat betekent, dat beide spanningen in fase zijn. Afbeelding 1 bestaat dan nog maar uit één lijn. Deze is in afbeelding 3 nog eens getekend. Wij zien hieruit, dat de horizontale afbuigspanning altijd gelijk is aan de verticale.

Dat betekent dat de electronenstraal steeds in horizontale- en in verticale richting dezelfde afbuiging krijgt. Wij zien hierdoor op het scherm een rechte lijn

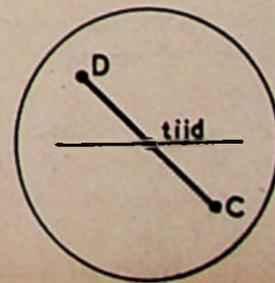
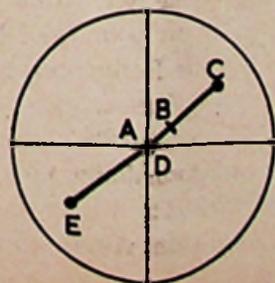
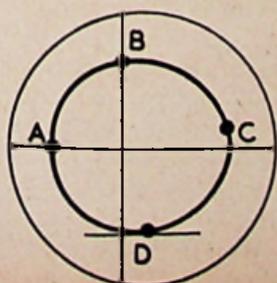
onder 45°. Dit is al heel eenvoudig. De rechte lijn die loopt als EC betekent: geen fase-verschil. (Afb.4)

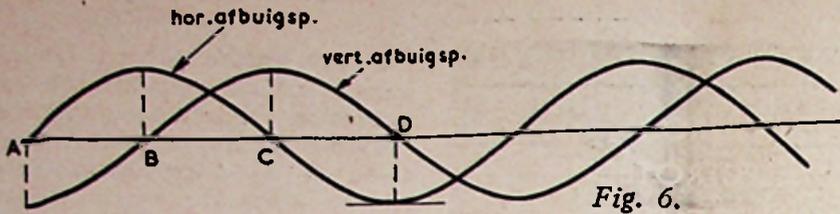
Het tweede voorbeeld, dat niet erg ingewikkeld is, is het geval dat de spanningen precies een halve periode verschillen. Omdat men vaak één periode in 360° verdeelt, noemt men dit een fase verschil van 180° (nl. de helft van 360°). Men spreekt hier ook wel van tegen-fase. In afb. 4a is deze getekend.

Uit deze figuren is direct af te lezen dat op ieder ogenblik de verticale afbuigspanning precies gelijk is aan de horizontale, maar met tegengesteld teken. In de punten A, B, A' enz. zijn beide spanningen nul. Het hiermee overeenstemmende punt valt op het midden van het scherm. In punt C is de horizontale afbuigspanning maximaal positief en de verticale maximaal negatief. Dit wordt op 't scherm punt C van afb. 5. De lezer zal nu wel voor zich

Om dit goed duidelijk te maken, beelden wij hier nog eens de grafische voorstelling van deze spanningen in de tijd af.

Ten tijde t o is de spanning op de verticale platen nul. Dat betekent dat de electronenstraal geen afbuiging krijgt in verticale richting. Op de horizontale platen

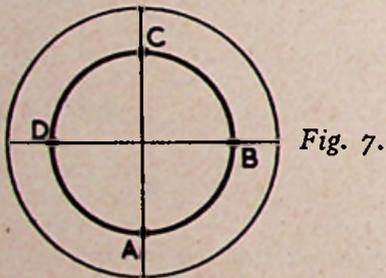

zelf kunnen aantonen, dat punt D van afb. 4a overeenkomt met punt D van afb. 5.

Nu rijst er nog een vraag: „Eerst is er bewoerd dat twee gelijke spanningen, die een zeker fase-verschil hebben, altijd een ellips op het scherm maken en nu blijkt het ook mogelijk, dat er stukken van een rechte lijn op komen. Klopt dat wel?” Men kan zich heel eenvoudig met deze schijnbare tegenspraak verzoenen, door zich deze rechte lijn als een ontzettend dunne ellips voor te stellen. Voor we overgaan tot de bespreking van de ellips in het algemeen, willen wij ons eerst nog bezig houden met het geval dat de beide spanningen 1/4 periode af 90° in fase verschillen. De spanningen zien er dan uit als in afb. 6.

Wij krijgen dan de punten A, B, C, en D op de assen. Dit ga de lezer zelf na. Het blijkt dat deze figuur precies een cirkel is. (Een cirkel is alweer een bijzonder geval van een ellips).

Wanneer wij thans nog eens het geval van een willekeurig fase-verschil (dat wij

aan zullen duiden met φ) beschouwen, dan zien wij, dat er een verticale raaklijn aan de ellips optreedt bij het punt B.

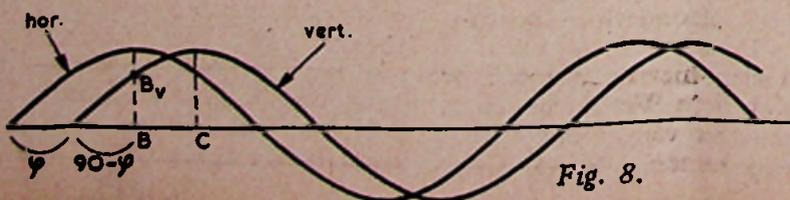
Dit is nl. het punt, waar de horizontale uitwijking op zijn grootst is. Een horizontale raaklijn treedt op als de verticale spanning op zijn grootst is, dus in het punt C. (Afb. 8 en 9.)

Uit deze hoogte is direct het fase-verschil φ te bepalen. Wij hebben nl. dat: Y_m is de maximale Y, die bereikt wordt. Hieruit volgt de eenvoudige betrekking $\cos \varphi = Y_b/Y_m = Y_b/Y_c$. (Gemakshalve zij opgemerkt, dat, $Y_m = Y_c$).

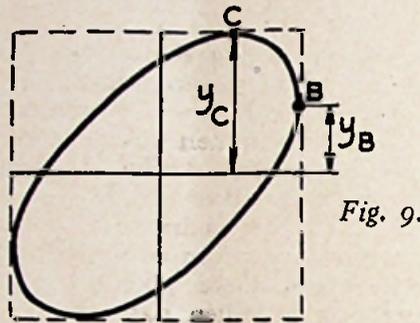
Wanneer B boven de horizontale as ligt is de horizontale spanning achter bij de verticale; ligt B daarentegen beneden de as, dan is de horizontale spanning vóór op de verticale.

Slechts wanneer B precies op de as ligt, is niet uit te maken welke spanning voor is. Dit is het geval van 90° fase-verschuiving.

Dit fase onderzoek heeft vele toepassingen in de electrotechniek. Zo moet men bij

het inschakelen van een synchrone motor, deze motor, die dan als onbelaste dynamo werkt, een spanning geven, die precies in fase is met de netspanning. Dit is met een oscillograaf heel betrouwbaar te controleren. Verdere toepassingen zijn het meten

van de arbeidsfactor van allerlei elektrische voorwerpen. Dit is met een oscillograaf ook voor zeer hoge frequenties gemakkelijk uit te voeren. Afb. 10 geeft een principe schema.

Frequentie-onderzoek

Hoewel het fase-onderzoek op zichzelf al heel belangrijk is, hebben wij het toch alleen daarom zo uitvoerig besproken, omdat het de ondergrond geeft van het behandelen van het frequentie-onderzoek. Wanneer wij nl. twee wisselspanningen op de oscillograaf zetten, die zéér weinig in frequentie verschillen, kunnen we ook zeggen, dat zij dezelfde frequentie hebben, maar dat het fase-verschil tussen de beide spanningen steeds groter wordt.

Dit betekent, dat de ellips, die op het scherm ontstaat voortdurend van vorm verandert.

Eerst is hij een rechte lijn onder 45°, dan een cirkel, dan wordt hij weer een lijn onder 135° om daarna via de cirkel weer in de

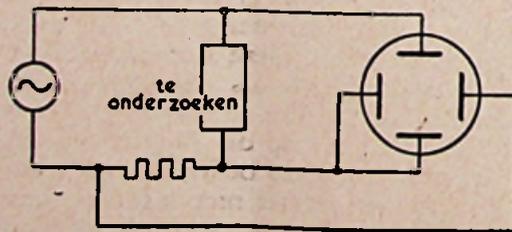

Fig. 10.

eerste lijn te veranderen. Wanneer de frequenties zeer weinig verschillen gebeurt dit heel langzaam en is het heel makkelijk om uit te maken, hoeveel zij verschillen.

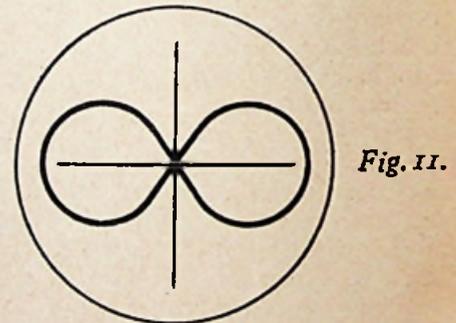
Op deze manier zijn twee oscillatoren zeer precies op dezelfde frequentie in te stellen. Dat hiervan bij het onderzoek van

tallose elektrische instrumenten gebruik kan worden gemaakt, ligt voor de hand.

Men denke hierbij aan het controleren van toongeneratoren en elektrische oscillatoren op hun frequentie. Dit kan in de radio-techniek ook groot nut hebben. Een bijzonder voordeel van de oscillograaf in deze is, dat het ook mogelijk is frequenties die een geheel veelvoud zijn van een andere frequentie, te onderzoeken. Stellen wij ons gemakshalve voor, dat de frequentie op de verticale afbuigplaten twee maal zo groot is als die op de horizontale. Dan zal de figuur, die men op het scherm krijgt een liggende acht worden. Afb. 11.)

In de tijd, dat de horizontale afbuiging van het midden naar rechts en weer terug gaat, gaat de verticale afbuiging eerst naar boven, dan door nul heen en wordt dan negatief, om tenslotte gelijktijdig met de horizontale afbuiging in het midden weer nul te worden. Daarna wordt de horizontale spanning negatief en herhaalt zich hetzelfde op de linkerhelft van het scherm.

Deze figuur wordt telkens weer op dezelfde wijze herhaald, zodat er een stilstaand beeld ontstaat. Het is zo dus mogelijk twee frequenties die precies het dubbele van elkaar zijn, af te beelden. Op deze wijze is het mogelijk met een ijk-frequentie een hele afstemschaal te iken. Men wekt daartoe een andere frequentie op, zet die, even als de ijk frequentie op de oscillograaf

en regelt net zolang tot hij precies de dubbele (of de halve) waarde heeft. Dit geeft een tweede ijkpunt van de afstemschaal.

Afb. 11 is een eenvoudig voorbeeld van de zg. figuren van Lissajous. Dit zijn figuren, die ontstaan door twee periodieke uitwijkingen, die loodrecht op elkaar staan, te combineren als de frequenties van die uitwijkingen zich tot elkaar verhouden als gehele getallen. Wij hebben in afb. 11 de verhouding 1 : 2. Men kan echter ook figuren maken met de verhouding 1 : 3, 1 : 4, enz. of zelfs 2 : 3, 3 : 4, enz. Deze worden wel iets ingewikkelder, maar met een beetje ervaring herkent men ze al heel gauw.

Tot slot van deze beschouwing over frequentie-vergelijking moet er wel op gewezen worden, dat de oscillograaf met een nauwkeurigheid werkt, die onafhankelijk is van de frequentie. Men neemt eenvoudig de verschil-frequentie waar, onafhankelijk van de grootte van de frequenties. Dat betekent, dat men bij radio frequentie nauwkeurigheden kan halen van één duizendste procent. Dit is veel meer, dan met andere typen van frequentie-meters mogelijk is.

Dit is dus alweer een voordeel van de oscillograaf.

Mededelingen VAN DE

VAKGROEP

ELECTROTECHNISCH

AMBACHT

SECRETARIAAT:

MAURITSKADE 45, 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 110585

Werkloosheidswet

De Werkloosheidswet ofwel de Wet van 9 September 1949 tot verplichte verzekering van werknemers tegen geldelijke gevolgen van onvrijwillige werkloosheid is in het Staatsblad J423 van 27 September 1949 verschenen.

Bij Koninklijk Besluit van 17 October jl. is deze Wet gedeeltelijk in werking gesteld. De inwerkingstelling houdt verband met de mogelijkheid van oprichting van bedrijfsverenigingen, waarmee thans een aanvang moet worden gemaakt, wil men op 1 Juli 1950, het tijdstip waarop de Minister van Sociale Zaken zich voorstelt de gehele Wet in werking te doen stellen, gereed zijn.

Het lijkt ons niet overbodig de werkgevers in de electrotechnische branche van de inhoud van deze Wet op de hoogte te brengen. Ofschoon bedoeld als een stap vooruit, zoals men dat uitdrukt, naar grotere sociale zekerheid voor de werknemer, zijn de consequenties zeer zeker ook voor de werkgever van belang, zij het om andere redenen. Wij willen trachten in een tweetal artikelen deze wet onder de loupe te nemen en ons daarbij voorlopig bepalen tot algemene lijnen. De Wet onderscheidt tweeërlei verzekering. De gronden hiervoor moeten gezocht worden in het bestaan, ook tijdens werkloosheid, van een zekere binding van de arbeider met een bepaalde bedrijfstak of een bepaald beroep en het losraken hiervan. Wordt een werknemer werkloos dan is in de eerste periode nog een zekere band tussen hem en de bedrijfstak, waartoe hij behoort.

Zolang er nog sprake is van een binding kan de werknemer gerekend worden tot de reserve van deze bedrijfstak te behoren. De verzekering, die op hem van toepassing is gedurende deze periode heet wachtgeldregeling.

Hoe langer de werknemer in de wachtgeldregeling is opgenomen m.a.w. hoe langer hij werkloos is des te losser wordt de band en op de duur zal nog nauwelijks gesproken kunnen worden van enige binding. De kans om terug te keren in de vroegere bedrijfstak wordt steeds geringer en de werknemer zal op de duur bereid zijn ook werk te aanvaarden in andere bedrijfstakken. Hij gaat behoren tot de algemene arbeidsreserve en komt van de wachtgeldregeling in de werkloosheidsverzekering. Dit waren dus de vormen van verzekering. Een belangrijke vraag is wie de Wet zal uitvoeren. Wij kennen

thans vier en twintig Raden van Arbeid en ruim veertig bedrijfsverenigingen voor de uitvoering van Ziekte- en Kinderbijslagwet. Gaan deze organen ook de werkloosheidswet uitvoeren? Artikel 16 van de Wet bepaalt, dat door de Minister van Sociale Zaken het bedrijfs- en beroepsleven wordt verdeeld in onderdelen, ieder omvattende een of meer takken van bedrijf of beroep of gedeelten daarvan.

Erkend kan worden een bedrijfsvereniging opgericht door een of meer naar het oordeel van de Minister algemeen erkende centrale organisaties, zowel van werkgevers als van werknemers.

Hieruit volgt dat de Raden van Arbeid alsmede bestaande particuliere bedrijfsverenigingen hier buiten staan en dat alleen kan worden gesproken van uitvoering door vakbedrijfsverenigingen en een algemeen werkloosheidsfonds. Op de mogelijkheid van uitvoering van de Ziekte- en de Kinderbijslag door deze Vakbedrijfsverenigingen komen wij later terug. De opmerking, dat dit een grote besparing zou betekenen moge voorlopig voldoende zijn.

De indeling van het bedrijfsleven is door de Minister van Sociale Zaken nog niet vastgesteld.

Vóór de vaststelling moet de Minister het advies van de Stichting van de Arbeid inwinnen. Een Commissie inzake indeling van het bedrijfs- en beroepsleven ingesteld in September 1947 is in Januari 1949 met haar werkzaamheden gereed gekomen.

Het rapport van deze Commissie moet beschouwd worden als een prae-advies voor het Bestuur van de Stichting van de Arbeid. Afgaande op dit rapport zouden er in totaal 22 of 23 bedrijfsverenigingen komen, waarbij echter niet is gedacht aan een bedrijfsvereniging voor de Kleine Metaalnijverheid. In het rapport wordt de Kleine Metaalnijverheid ingedeeld bij de Groot-Metaalnijverheid, zij het met de mogelijkheid van een zekere zelfstandigheid. Overleg met de Metaalindustrie en besprekingen van de Vakraden uit de groot- en kleine-Metaalnijverheid met de Stichting van de Arbeid rechtvaardigen de veronderstelling, dat er voor de Kleine Metaalnijverheid een afzonderlijke bedrijfsvereniging gaat komen.

Op de voordelen hiervan alsmede op andere punten uit deze Wet hopen wij in het volgende nummer van Electro-Radio-Mercuur terug te komen. M. VAN GILS.

Beperking winkel- en etalageverlichting

Evenals gedurende het afgelopen winterseizoen, zal het verboden zijn om in het aanstaande winterseizoen in de spitsuren etalageverlichting te ontsteken, met dien verstande, dat *onder bepaalde voorwaarden* aan winkeliers kan worden toegestaan gedurende de spitsuren hun winkel- en etalageverlichting *voor de helft* in gebruik te nemen, waarmee een belangrijke verbetering is verkregen, vergeleken met het vorige jaar.

Voor het tot stand komen van deze gunstige regeling was het nodig, dat het bedrijfsleven zelf de contrôle op de naleving der regeling ter hand nam. De organisaties van de detailhandel hebben, gelet op het detailhandelsbelang, dat hiermede gemoeid is en in de overtuiging, dat de overgrote meerderheid deze regeling loyaal zal nakomen, deze taak op zich genomen.

De leiding van de contrôle zal berusten bij een Landelijke Commissie voor de Etalageverlichting, waarin zitting hebben de voorzitters van de Koninklijke Nederlandse Middenstandsbond, de Ned. Kath. Middenstandsbond, de Christelijke Middenstandsbond en de bedrijfsgroep Detailhandel, benevens vertegenwoordigers van de Grootwinkelbedrijven en de Verbruikerscoöperaties. Bovendien worden een groot aantal plaatselijke Contrôlecommissies gevormd, welke de uitvoering der contrôle op zich zullen nemen.

Elke winkelier, die van deze regeling gebruik wil maken, zal zich jegens het electriciteitsbedrijf schriftelijk moeten verbinden om gedurende de spitsuren niet meer dan de helft van zijn winkel- en etalageverlichting te branden.

Aangaande het ondertekenen der verbintenissen zullen de winkeliers nader bericht ontvangen, hetzij rechtstreeks van de electriciteitsbedrijven, hetzij van de Kamers van Koophandel of de plaatselijke contrôlecommissies.

Nieuwe regeling inzake de behandeling van invoer-aanvragen bij het Rijksbureau voor Metalen

Wij vernamen, dat met ingang van 1 December jl. een nieuwe regeling voor de behandeling van aanvragen tot het verkrijgen van invoer-deviezen-vergunningen van kracht is geworden.

Belanghebbenden moeten hun aanvragen voortaan *rechtstreeks* indienen bij het Rijksbureau voor Metalen en niet via de Vakgroep.

Gedeeltelijke Verhuizing Rijksbureau Metalen

Het Rijksbureau voor Metalen en Bouwstoffen maakt bekend, dat de afdelingen, welke bemoeienis hebben met in- en uitvoeraanvragen, per 1 December 1949 van respectievelijk de panden Bezuidenhoutseweg 15 en Hooftskade 1, 's Gravenhage, worden ondergebracht in pand Huygenspark 38-39, te 's Gravenhage.

DE NIEUWE VIERKANTE-
MIGRO M N 49 KOMT!

Weest er tijdig bij en vraagt direct nadere inlichtingen over deze wasmachine aan

N.V. HANDELMAATSCHAPPIJ
ELECTROCENTRUM
A'dam, Arnh., Eindhov., Leeuward., Roosend., R'dam, Zwolle

NEMAZON:

Zaklantaarnhulzen
Zaklantaarnlampjes
31 en 21 Volt 0.2
Mignon illuminatieflittingen
Edison illuminatieflittingen
Illuminatie lampjes 14 V. halder
Illuminatie lampjes 14 V. alle kleuren
Accuklemmen zwaar 50 Amp.
Accuklemmen licht 20 Amp.
Electrisch weldafrasteringsapparaat (batterij)
uit eigen productie leverbaar.

Goedkoopste fabrikant van Nederland.
Grossiers zeer speciale prijzen.

NEMA Hoogklei 18 - Telefoon 255 - WINSCHOTEN

Verhuur van

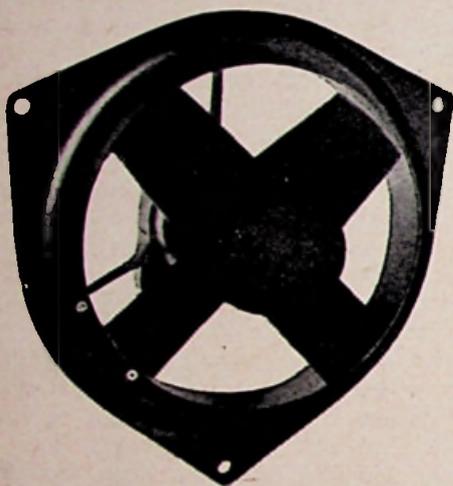
alle soorten kabel, schakelkasten en illuminatie.
Leveren en verhuren van toneelverlichting.

C. SELLMEYER, AMSTELDIJK 44, AMSTERDAM
Postadres: Stalinlaan 34 - Tel. (K 2900) 98181, na 6 uur 23640

Zojuist ontvangen ruime sortering electro technisch glaswerk

100 W kogels en opale lisent balans wit
40 W en 60 W kogels wit
40 W en 60 W balans in rose en champagne, glad en bewerkt
Drie kwart kogels champagne en rose
Glas-prijscourant in bewerking. Op aanvraag verkrijgbaar
Heco heeft alles voor Uw montage!

N.V. HECO FRANS HAMERS — Amsterdam
LAURIERGRACHT 102, TELEFOON 33196

VENTILATOREN

VOOR ALLE DOELEINDEN

J. E. Stork Ringventilatoren N.V.

JUNOSTRAAT 35 - DEN HAAG - TEL. 772223

DE BESTE. WAAROM ZOUT U MET MINDER GENOEGEN NEMEN?

WAAROM EEN *Van Der Neem*

BOORMACHINE ?

Uit voorraad te leveren
Levering ook via de handel

Zij hebben de volgende voordelen:

- gemakkelijk hanteerbaar
- huis goed bestand tegen stoten
- direct bruikbaar voor gelijk- en wisselstroom
- seriemotor regelt automatisch het juiste toerental
- intensieve koeling
- rustige transmissie
- afdoende elektrische beveiliging
- Nederlands fabrikaat
- 24 uren service voor onderhoud en reparatie

R. S. STOKVIS & ZONEN N.V.

JAVASTAAL-STOKVIS N.V. BATAVIA

TECHNISCHE AFD. ROTTERDAM

VERKIEZINGEN

Van de Hoofdgroep Ambacht ontvingen wij het volgende schrijven:

„De Staatssecretaris van Economische Zaken heeft zich tot het bestuur van de Hoofdgroep gericht met het verzoek hem te adviseren omtrent de wijze, waarop de besturen van de onder de Hoofdgroep Ambacht ressorterende organisaties voor de komende zittingsperiode dienen te worden samengesteld. Zijn verzoek deed de Staatssecretaris vergezeld gaan van de suggestie, dat bij de vast te stellen werkwijze rekening ware te houden met de regeling, welke het aanhangige ontwerp van wet op de bedrijfsorganisatie voor dit onderwerp geeft.

Na voorafgaand overleg met de Staatssecretaris heeft het bestuur van de Hoofdgroep met betrekking tot de te volgen procedure een beslissing genomen, waaraan de Staatssecretaris bij schrijven van 18 dezer zijn goedkeuring heeft gehecht en welke hierop neerkomt.

In overeenstemming met de suggestie van de Staatssecretaris heeft het bestuur reeds onmiddellijk gemeend niet te moeten vasthouden aan een systeem van verkiezingen met stemrecht van alle ingeschreven bedrijfsgenoten, zoals in de voorgaande twee bestuursperioden is gevolgd. Evenwel heeft het bestuur toch ook het ogenblik niet gunstig geacht om bestuursaanwijzing door representatieve vrije organisaties te doen plaatsvinden conform de desbetreffende bepalingen van het aanhangige wetsontwerp, omdat de techniek daarvan naar de opvatting van het bestuur nog nadere uitwerking behoeft, welke ongetwijfeld t.z.t. in een uitvoeringsbesluit zal worden gegeven, op de inhoud waarvan het bestuur niet zou willen vooruitlopen.

Het bestuur heeft er daarom bij de Staatssecretaris op aangedrongen een tussenoplossing goed te keuren in die zin, dat de zittende besturen in het algemeen voorlopig worden gehandhaafd, waarbij een mogelijkheid van uitzonderingen wordt opengelaten voor de gevallen, waarin door een of meer vrije organisaties (of uit de kring van de vakgroepen zelf, indien vrije organisaties ontbreken) ten genoegen van de Hoofdgroep Ambacht en met een recht van beroep op het Ministerie de wenselijkheid van afwijkende voorzieningen wordt aangetoond.

Een zodanige procedure houdt in beginsel de volledige erkenning in van de zeggenschap der vrije organisaties als zodanig.

Het bestuur meent dan ook, dat met deze procedure, die men in zekere zin een omkering kan noemen van de door het wetsontwerp bedoelde aanwijzingsprocedure, de vrije organisaties alleszins zullen kunnen instemmen, temeer omdat in de meeste gevallen reeds als gevolg der bestuursverkiezingen in vorige jaren de vakgroepbesturen practisch gevormd zijn uit vertegenwoordigers dier organisaties.

In ieder geval zal de huidige bestuursamenstelling uitgangspunt dienen te zijn bij eventuele besprekingen en kunnen beslissingen om daarin wijzigingen aan te brengen slechts *bij wijze van uitzondering*

worden genomen. Bij de herbenoeming zal in een begeleidend schrijven het voorlopige karakter der voorziening uitdrukkelijk tot uiting moeten worden gebracht, omdat de omstandigheden - aldus de Staatssecretaris in zijn hierop betrekking hebbend schrijven - het wenselijk zullen kunnen maken tussentijds, dus voor het verstrijken van de gewone zittingsduur van 2 jaar, tot herziening van de bestuursamenstelling over te gaan.

Van het resultaat van Uw bemoeiingen zouden wij gaarne zo spoedig mogelijk en in ieder geval vóór 30 December a.s. op de hoogte worden gesteld.”

Aan hetgeen in dit schrijven wordt gesteld is door de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht reeds voldaan. Het Bestuur is onlangs aangevuld met vertegenwoordigers van de vrije organisaties. Wij verwachten derhalve niet dat van de zijde dezer organisaties bezwaren zullen bestaan tegen het hier voorgestelde.

Het vernietigen van T.L.-buizen

Het gebruik van daglichtlampen (T.L.-buizen) neemt meer en meer toe en daarmee ook het aantal onbruikbaar wordende buizen.

Het is goed, dat men zich rekenschap geeft van het gevaar, dat de vernietiging van deze buizen kan meebrengen.

Bij het stukslaan van deze luchtledige buizen kunnen de splinters met kracht worden weggeslingerd, waardoor gemakkelijk verwondingen kunnen worden veroorzaakt. Het is niet te voorzien, welke schade de wegvliegende stukken glas veroorzaken. Zij kunnen in het oog terecht komen en dan kunnen zij onherstelbare schade veroorzaken.

Het is evenwel niet de verwonding op zich zelf, welke de aandacht vraagt. Men dient te bedenken, dat deze buizen van binnen zijn bedekt met een berylliumverbinding, die dus ook voorkomt op de glas-splinters. Slepen deze beryllium mede in een wond, dan kunnen de gevolgen zijn, dat zich rondom de berylliumdeeltjes eigenaardige knobbeltjes ontwikkelen en

genezing wordt dan alleen mogelijk na een chirurgische behandeling. Het Berylliumstof, dat zich bij de vernietiging kan verspreiden, kan ook worden ingeademd.

Daar de buizen met kwikdamp zijn gevuld, kan deze zich verspreiden bij het vernietigen en moet, vooral als het om grote aantallen gaat, inademing van deze damp worden voorkomen.

Het is daarom niet goed, deze buizen bij het vuilnis weg te gooien, zodat zij in handen kunnen komen van kinderen of personen, die zich niet bewust zijn van deze gevaren.

Men dient ze te vernietigen door ze onder water stuk te slaan. Het water kan voorzichtig in een riool worden gegoten en de nog vochtige scherven worden verzameld in oud papier of in een zak en begraven.

Men kan de buis ook in een oude zak onder water stuk slaan en met de zak begraven. Heeft men veel buizen te vernietigen, dan kan men hiervoor een kistje maken met dwarsschotten op de bodem en aan het deksel, zó geplaatst, dat de bovenste midden tussen de onderste vallen en de buis op deze wijze bij het sluiten van het kistje wordt verbrijzeld. In de schotjes op de bodem maakt men een min of meer V-vormige inkeping, waarin de buis past. Het kistje is gevuld met water.

Het is aan te bevelen, als men op meer eenvoudige wijze de buizen stuk slaat, een bril op te zetten en de handen goed te beschermen door handschoenen of lappen e.d. Bij het vernietigen van veel buizen wordt bovendien het dragen van een masker aanbevolen. Men doe dit werk in de buitenlucht of onder afzuigkappen.

Ontstaan toch verwondingen, dan moet aan de behandelende geneesheer worden meegedeeld, dat zij zijn veroorzaakt door T.L.-buizen met beryllium.

Hoewel men deze berylliumzouten reeds gaat vervangen door berylliumvrije stoffen, moet, indien men hiervan niet zeker is, de vernietiging onder de genoemde voorzorgen geschieden.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

Tragische ongevallen met electriciteit

Een 17-jarige boerenknechtje begaf zich naar een schuur om aldaar enige werkzaamheden te verrichten. De zoon des huizes trad kort daarop de schuur binnen; hij hoorde een schreeuw en vond de jongen dood op de grond liggen.

Bij onderzoek kon geen fout in de elektrische installatie worden gevonden, zodat moet worden aangenomen, dat het knechtje om een of andere reden met een metalen voorwerp, wellicht een draadnagel, een der contactbussen van de wandcontactdoos heeft aangeraakt. Blauwe plekken aan de toppen van de vingers deden zulks vermoeden. De getroffen, die op een betonnen vloer stond, was doornat, zodat bij het aanraken van een onder spanning staand deel gemakkelijk een stroom

van dodelijke sterkte over zijn lichaam naar de aarde kon vloeien.

Op een boerderij werd gebruik gemaakt van een elektrische kloek („kunstmoeder”). Dit toestel was door één der zoons des huizes vervaardigd en op ondeskundige wijze van een elektrische lamp met snoer voorzien. Toen een jongere broer, staande op een geleidende vloer, de lamp aanraakte, werd hij door de elektrische stroom dodelijk getroffen.

Het onderzoek toonde aan, dat de isolatie van één der toevoerdraden bij de invoeropening van de lamphouder was beschadigd, waardoor de gehele lamphouder uitwendig onder spanning was komen te staan.

CISTOFA

Verslag van de Vergadering van het Hoofdbestuur

Zoals reeds in het vorig nummer van *Electro Radio Mercur* is aangekondigd, was er op 25 November jl. een vergadering van het Hoofdbestuur van Cistofa. In verband met het feit, dat de copie steeds een week voor het verschijnen op de redactie moet zijn, was het ons onmogelijk reeds in het nummer van 3 December jl. nadere mededelingen te doen omtrent de door het Hoofdbestuur genomen besluiten.

Als een der belangrijkste punten stond de f6,— verhoging op het programma, die de firma's R. Blik en Holland Electro ingevolge een toestemming van het Directoraat van de Prijzen mochten toepassen, wegens gestegen prijzen van onderdelen. Zoals U bekend, moest deze opslag netto worden doorberekend, terwijl de detaillist hierop geen winst mocht berekenen.

Gezien het feit, dat door U wel de Omzetbelasting moest worden voldaan, is onmiddellijk overleg gepleegd met de directies van bovengenoemde firma's.

Daar het hier een maatregel van de Prijsbeheersing betrof en de Prijsstop inmiddels weer is opgeheven, hebben deze Heren direct voldaan aan de wens tot normale verhoudingen terug te keren. Zoals U door afzonderlijke circulaire's reeds is bericht, is dit thans ondervangen door een verhoging over de gehele linie met f10,— per machine, waarover U dus weer normaal de volle korting geniet.

Vervolgens is de gehele gang van zaken nader beziën en het stemt tot grote vreugde, hier het gelukkige verschijnsel te kunnen constateren, dat in brede laag de volle medewerking wordt verleend. Hoewel nog niet alle verklaringen ondertekend en ingezonden zijn, kan worden geconstateerd, dat allen die van belang zijn in deze handel, meedoen. Niettegenstaande dit is er altijd nog een bepaalde kring die tracht te saboteren en daardoor niet alleen zichzelf, doch vooral ook de bonafide handelaren ernstig tekort doen.

Het Hoofdbestuur heeft volledig ingezien, dat het de plicht heeft deze bonafide groep tegen dezulken te beschermen en zal dan ook niet schromen tegen saboteurs de strengste maatregelen te nemen. Een regelmatige controle is dan ook voorlopig noodzakelijk gebleken, hoewel hiermede bij de begroting niet ten volle rekening was gehouden.

Er zal dus een Vertegenwoordiger van

Cistofa doorlopend op weg zijn om U met raad en daad behulpzaam te zijn en die tevens toezicht houdt op niet goedwillenden. Daaraan zal op vlotte wijze een einde worden gemaakt. Dit brengt echter mede, dat de bijdrage per lid verhoogd zal moeten worden tot f0,20 per machine. Hoewel wij dit ongaarne doen, zult U het met ons eens zijn, dat dit bedrag in het niet zinkt bij de grote voordelen die prijshandhaving enz. voor U oplevert. Deze maatregel zal met ingang van 1 Januari 1950 van kracht worden.

Om moeilijkheden te voorkomen zal eveneens regelmatig in dit blad nog eens de aandacht gewijd worden aan belangrijke punten van het Statuut, zodat iedereen op de hoogte kan zijn. Ten slotte is er een besluit genomen omtrent de samenstelling en werkwijze van het bureau-apparaat.

Zoals U bekend is steunt Cistofa op de groepen Industrie, Groot- en Detailhandel. Evenredig zijn deze groepen in het Hoofdbestuur vertegenwoordigd. Aan het Hoofdbestuur is een Algemeen Secretaris toegevoegd, terwijl door iedere groep een functionaris zal worden voorgedragen, die door het Hoofdbestuur zal worden benoemd.

Deze functionarissen van Industrie, Groot- en Detailhandel vormen, tezamen met de Algemeen Secretaris, het Algemeen Bureau, dat het uitvoerend orgaan wordt

U kunt vóór de Kerstdagen nog verwende cliënten helpen met:

een „Aetherkruiser” radio-apparaat.
ANRU — Amsterdam-C.
Keizersgracht 450   Telefoon 35770

UW BANK

Middenstanders, die een rekening openen bij de N.M.B., verzekeren zich niet alleen van een correcte behandeling van al hun financiële transacties, doch weten zich tevens bijgestaan en voorgelicht door een instelling, welke zich de behartiging der belangen van de middenstand ten doel stelt. Een rijkdom van kennis en ervaring staat hun ten dienste.

NEDERLANDSCHE
MIDDENSTANDBANK N.V.
98 VESTIGINGEN IN NEDERLAND

KERSTBOOM-LAMPJES

J. v. HEUSDEN - GROOTHANDEL
SINGEL 34 — AMSTERDAM-C. — TEL. 49763

Door vakbekwaamheid en ervaring geleid, treft U bij ons uitsluitend kwaliteit!

Alles op het gebied van:

Radio - Televisie - Versterkers
Electra en Gram.-Combinaties

Technische Groothandel

W. DE VRIES

Landstraat 8, Tel. 548 (K 5437), Aalten
VRAAGT ONZE PRIJSCOURANT!

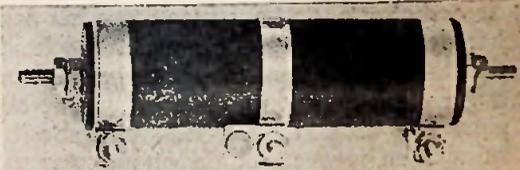
TOVERLI

Keizersgracht 692, Amsterdam C. Tel. 32887
Fabriek van

Speciale Verlichtingsapparaten

Wij fabriceren apparaten voor belichting van: Toneel, Openluchtspel, Modeshow, Terrein, Gevel, Etalage enz. enz. Annoncerapparaten. Speciale verlichting in stands voor tentopstellingen enz. Ook voor verhuur, ombouw en reparatiën.

Installateurs korting — Vraagt catalogus.

SINUS Draadgewonden Weerstand

Leverbaar in vaste en regelbare uitvoering, in de volgende waarden en afmetingen: tot 25 W afm. 18 x 80 mm tot 75 W afm. 30 x 100 mm tot 300 W afm. 40 x 160 mm. Bij een weerstand welke kan variëren tot 10.000 Ohm. De uiterst solide constructies waarborgen goede contacten. Gaarne maken wij U offerte.

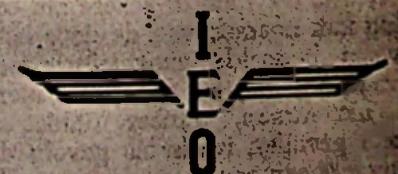
Radio-apparaten en Instrumentenfabriek „SINUS”
De La Reylaan 37-39 Zeist - Telef. 3455

H. H. Installateurs

Bestelt Uw elektrische afrosteringsapparaten bij de specialist op dit gebied. U heeft bij ons alle service en wordt in geval van storing direct geholpen. Het is Uw voordeel en U behoudt tevreden klanten. Wij leveren U alles wat op dit gebied gevraagd wordt.

Fa. NIJBOER

Prins Hendrikstraat 2 b - ARNHEM
TELEFOON 23180

TRANSFORMATOREN

INTERNATIONALE ELECTRICITEITS ONDERNEMING
ELECTROTECHNISCHE FABRIEK
ZANDBERG WEG 97 - TELEFOON 8018 - BREDA

van alle besluiten van het Hoofdbestuur.

Hierdoor wordt dus verkregen, dat iedere groep zijn eigen belangen behartigt in nauwe samenwerking met de overige groepen. Zodra deze functionarissen door het Hoofdbestuur zijn benoemd, hetgeen op de eerstvolgende vergadering zal geschieden, zullen wij U de namen bekendmaken en weet U dus tot wie U zich, in alle voorkomende gevallen, kunt wenden.

Aanbieding Protos stofzuigers

Men maakt ons erop attent, dat er een belangrijke partij vooroorlogse PROTOS stofzuigers wordt aangeboden. In verband hiermede maken wij U er uitdrukkelijk opmerkzaam op, dat uitsluitend van aangesloten leveranciers (fabrikant of grossier) mag worden betrokken. Ter voorkoming van latere moeilijkheden gelieve U hiermede rekening te willen houden.

Adreswijziging

In Electro Radio Mercur nr. 104 dd. 29 October 1949 komt in de lijst van aangesloten grossiers voor de firma J. H. ten Have te Amsterdam, O.Z. Achterburgwal 101. Dit laatste is foutief en moet zijn O.Z. Voorburgwal 101, waarmede wij U verzoeken wel rekening te willen houden.

Prijsonderbieding is verboden

Het is U bekend, dat het nummer 104 van Electro Radio mercur, dd. 29 October 1949, als speciaal Cistofa-nummer is verschenen. Alle gegevens waren daarin verwerkt, doch wij schreven in dat zelfde nummer reeds, dat een Statuut „droge kost” is, dat over het algemeen slechts door zeer weinigen wordt gelezen.

Daarom lijkt het ons gewenst in bepaalde regelmaat enkele korte stukjes te plaatsen, waarin belangrijke punten nog eens extra worden belicht, teneinde later misverstand en overtredingen te goeder trouw, te voorkomen.

Wij betreuren het, dat het nu eenmaal noodzakelijk is een reeks van bepalingen te moeten maken, doch het kan, gezien de praktijk, niet anders. Het liefst hadden we gezegd wat de bedoeling was en hadden de rest aan U overgelaten. Helaas kan dit niet. Overigens is het volstrekt onmogelijk een regeling te maken die in alles voorziet en daarom wordt er in het Cistofa Statuut

gesproken van „handelen naar de geest” van het Statuut.

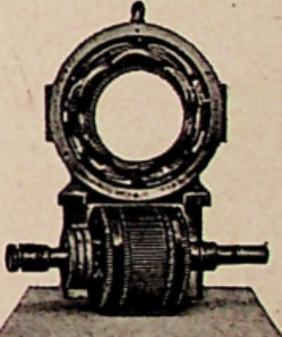
D.w.z. dat handelingen, die opzettelijk tegen de bedoeling van Cistofa zijn gericht, doch waarmede men, gezien de omschrijving van de spelregels, door de mazen van het net zou glijpen, ongeoorloofd zijn en derhalve verboden.

Als eerste punt zouden we willen behandelen, het aanhouden van de prijzen. Het mag bekend verondersteld worden, dat de prijzen van de stofzuigers door de fabrikanten worden vastgesteld. Dit is logisch want de kostprijs speelt hierbij een voorname rol. De winstmarge wordt in Cistofa-verband uitgemaakt, zodat deze niet zonder meer éézijdig gewijzigd kan worden.

Zij, die dus een verklaring hebben ingezonden, hebben zich verplicht, deze vastgestelde prijzen aan te houden en onder geen voorwaarde tegen lagere prijzen te verkopen. Dit wil dus niet alleen zeggen, dat een machine van f 130.— niet voor f 126.— of welk bedrag dan ook, verkocht mag worden, doch er staat duidelijk, dat prijsonderbieding in welke vorm ook verboden is. Als prijsonderbieding geldt tevens het geven van cadeaux, het verstrekken van spaarzegels of welke faciliteit dan ook, waardoor de koper enig extra voordeel geniet ten koste van de detaillist.

HAZEMEYER

HENGELO
BESCHERMD SCHAKELMATERIAAL
 Fabrik en Hoofdkantoor Hengelo
 Tel: 2345 (5 lijnen)
 Kantoor R'dam: Matheneserlaan 201, Tel: 30634
 Kantoor A'dam: Amstel 144, Tel: 35862

JAC. van der VEEN
 Calandplein 3, Den Haag
 Tel. 180826 •
VERHUUR van alle
 elektrische materialen
ILLUMINATIE TONEEL
LICHTFONTEINEN

ELECTRO-TECHNISCHE HERSTELPLAATS
SJERP & JONGENEEL

 DEN HAAG
 Prinsegracht 184
 Telefoon 335280

Motorenwikkelaarj Fa. Hurstjes & Kool VENLO, Roermondsestr. 47, tel. 3153, Sloot 52, tel. 3598
Wikkelt MOTOREN, DYNAMO'S, STOFZUIGERS en VENTILATOREN ook voor gelijkstroom
 In- en verkoop van MOTOREN en ONDERDELEN, KOOLBORSTELS, GLIJLAGERS enz.

Stofzuigerslangen 28, 30, 32 en 35 mm.
 Waaiers. Voetdrukschakelaars.
 Inbouwschakelaars voor Erres, Efa, normaal en 34 mm.
 Zuigmondren, 28, 30, 32, 35 mm. Zuigmondren, 30, 32 en 35 mm klein. Monturen, 28, 30, 35 mm. Houten borstels.
 Klamborstels voor Vampyr, Protos, Protos Jr. (25 cm), 22 cm.
 Handvatten, leer: 17, 18 cm, 17 cm met gaasjes.
 Handvatbuisjes (vierkant).
 Kogellagers, R-6 t/m R-10. E-6 t/m E-10.
 Stofzakken, 13, 15 en 17 cm. Excelsior, Lux 12, 25, 30. Protos (Standaard, Jr, Rapid).
 Bultenzakken voor o.a. Vampyr, Premier, Hamilton, Hoover, Ritsma. Vampyr palhuis en veer. Stokveer voor Premier Duplex Stofzakringen, 14, 17 cm. Excelsior, Vampyr, Protos, Standaard.
 Stekkerpennen in blok. Stekkerhuisjes (vernikkeld).
 Koolborsteldoppen, Efa, Excelsior, Electrolux.
 Rubber sokken, 20 en 35 mm.
 Stofzuigergroothandel J. BLEYÉ
 Bremhorstlaan 8, Wassenaar Tel. 9866

Wij leveren uit voorraad:
 „SPLENDOR” en „POPE” GLOEILAMPEN, INFRA-ROODSTRALERS, KWIKMENGELICHTLAMPEN, WAND-, LIJN- en FLUORESCENTIELAMPEN
 „WERVA” KOOLBORSTELS in 80 afmetingen en zeer praktische assortimentsdoos
 ALUMINIUM WAAIERS voor stofzuigers in 19 typen
 SERIELAMPJES 4, 6, 8, 12 en 14 Volt, helder, rood, wit, blauw, oranje
 BATTERIJ- en RIJWIELAMPJES, BATTERIEN
 KOGELLAGERS, STRAALKACHELS, STRIJKBOUTEN, VERWARMINGS-ELEMENTEN, CORODEX-ARTIKELN, SCHAKELAARS, STEKKERS, enz.
 Vraagt onze prijscourant
N. V. voorheen N. C. Waagmeester & Zoon, Groothandel
 DAMPLEIN 8 - ZAANDAM - TELEFOON 2294 (K 2980)

N.V. „OSIRIS”
 Molenstraat 74, DEVENTER, Telefoon 4173
 Wij leveren de alom gevraagde „OSIRIS” FLUITMELKKOKERS in 2- en 3 l. inhoud.
 Voor gebruik op gas, kachel en andere directe verhitting. — Voor gebruik op elektrische fornuizen en kookplaten. Voor geheel electrisch gebruik (alléén leverbaar aan erkende installateurs) met dompel-element.
 Twee jaren schriftelijke garantie.

N.K.F.
N.V. NEDERLANDSCHE KABELFABRIEK, DELFT

(Vervolg van blz. 423)

Nu we het toch hierover hebben, willen wij tevens een enkel woord zeggen in verband met de vele winkelweken. Het is als het ware een rage geworden. Voor radiohandelaren is dit niets nieuws en van deze plaats willen wij het ook niet hebben over het hopeloze daarvan, doch men dient wel uitdrukkelijk te vermelden, dat geen enkel ding van waarde, dus zegel of wat dan ook verstrekt wordt op stofzuigers. Men weet het dan en U voorkomt daardoor moeilijkheden achteraf voor U zelf.

Ditmaal willen wij het hierbij laten en U in volgende nummers nog eens attent maken op andere belangrijke punten als huurkoop, 1e aanbataling, opslag, inruil, kopen van aangesloten leveranciers enz.

Nogmaals: de vastgestelde prijzen

Zoals U in dit nummer reeds is medegedeeld zijn aangeslotenen verplicht de door de fabrikanten vastgestelde prijzen aan te houden zoals deze zijn gedeponereerd bij Cistofa. In verband met het feit, dat er enige verwarring is ontstaan door de snel opeenvolgende wijzigingen nl. de f 6.— en de f 10.— doen wij U voor de goede orde onderstaand nogmaals een opgave van de types en prijzen van de firma's Rudolf Blik en Holland Electro C.V.:

Rudolf Blik (Ruton),

Type Ruton 10	f 130.—
" " 6	" 145.—
" " 8	" 150.—
" " 5	" 160.—

Holland Electro C.V.,

Type P	f 130.—
" G	" 145.—
" DM	" 150.—
" DD	" 160.—

Uitdrukkelijk wordt U erop attent gemaakt, dat deze prijzen zijn ingegaan op 1 December jl. en dat deze ook moeten worden toegepast op de nog in voorraad zijnde stofzuigers.

Misschien ten overvloede vermelden wij nog, dat de normale en in dit blad gepubliceerde korting-staffeling van toepassing is op de volle bedragen hierboven genoemd. Het leveren tegen prijzen lager dan de hierboven vermelde is dus in strijd met de bepalingen van Cistofa.

Aanvulling lijst grossiers

Hierbij brengen wij ter Uwer kennis, dat door de Beoordelingscommissie op 2 December 1949 onderstaande grossiers tot Cistofa zijn toegelaten:

Alfred Ludert, Amersfoort, van Maerlantlaan 1; Van Ommen's Handelsvereniging, Amersfoort, Muurhuizen 56; Handelsonderneming Amova, Amsterdam, Singel 155; S. van Emden, Amsterdam, Herengracht 140; N.V. Brabantsche Electrotechnische en Radiotechnische Groothandel B.E.R.G., Breda, Meersten Verhoffstraat 21; S. Hamerling, Geldermalsen, Kerkstraat 15-34; Electro Technisch Engros Bedrijf E.T.E.B. (J. M. A. Klaassen), Haarlem, van Nesstraat 19; N.V. Internationale Handel Maatschappij „Imenexco", Leiden, Hoge Rijndijk 25; Th. de Muynk, Soesterberg, Veldm. Montgomeryweg 53; Technische Groothandel Nema, Winschoten, Hoogklei 18; N.V. v.h. N. C. Waagmeester & Zoon, Zaandam, Damplein 8.

Nieuw type motor Erres

Hierbij delen wij U voor de goede orde mede, dat vanaf 10 December jl. de Erres stofzuiger SZ 16 (fabrikaat v. d. Heem) voorzien wordt van een nieuw type motor, welke aan de volgende technische eisen voldoet:

Opgenomen vermogen	375 watt
Luchtverplaatsing	28 l/sec
Vacuum	1200 mm waterkolom

Het typenummer wordt Erres SZ 165 en de bruto-prijs f 160.—, waarop de door deze firma gepubliceerde kortingen van kracht zijn.

EINDE CISTOFA-Nieuws

30 cent

*

**incassokosten
bespaart U
zich door**

omgaand uw abonnementsgeld 1950 te gireren op girorekening 136400 van Uitgevers Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam C. Het abonnementsgeld bedraagt f 5,— voor hen, die geen lid van vakgroep of vrije organisatie zijn en slechts f 3,— voor hen, die wel lid zijn van vakgroep of vrije organisatie. Op het strookje gelieve U te vermelden: abonnement Electro Radio Mercur, 1950.

L. A. C.

De Centrale Regelingscommissie van 't L.A.C. is in vergadering bijeen geweest op Vrijdag 9 December jl. Stichtingsacte en Statuut zijn aangepast aan de verlangens die in de regionale afdelingen zijn geuit en zullen opnieuw in deze gewijzigde vorm aan alle leden van de reg. afdelingen worden toegezonden, waarna zij in de eerstkomende vergadering van de Regionale Commissies definitief worden vastgesteld.

Verder zijn details uitgewerkt inzake de invoering van het L.A.C., waaromtrent in de loop van Januari nadere besluiten zullen worden genomen en ter kennis van belanghebbenden worden gebracht.

Televisie komt

Het blijkt, dat de door de Regering ingestelde commissie ter bestudering van het televisie-vraagstuk met haar rapport gereed gekomen is. En bovendien, dat dit rapport zo goed als geheel door de Regering is overgenomen.

Binnen vrij korte tijd zal men vanuit het Gooi uitzendingen kunnen opvangen, wanneer men over een toestel beschikt en de kijk-vergunning ad f 30,— betaald heeft.

Wij hopen in een volgend nummer uitvoerig op deze televisie-kwestie terug te komen.

E.R.M.-OMROEP

Het Licht-bulletin van de N.V. Metaal-draadlampenfabriek Helium te Tilburg, bevat, naast mededelingen over de aantrekkelijke Verkoop- in projectenwedstrijd ook nog het extra-bericht van een vrij belangrijke prijsverlaging van Helium fluorescentie-armaturen en buizen! Men vrage inlichtingen.

©

Opggericht is de N.V. Video te Rotterdam, ten doel hebbend het ontwerpen, samenstellen, vervaardigen, verwerven en uitzenden, zowel in Nederland als daarbuiten, van programma's ten behoeve van televisie-uitzending en de exploitatie van die programma's zowel in Nederland als daarbuiten enz. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt f 500 000. Directeur is de heer W. G. Sips.

GEVRAAGD:

Ervaren Versterker Technicus

met gedegen vakkennis en enige kennis van fijn-mechanische werkzaamheden.

Bekendheid met 16 mm geluidsfilmapparaten strekt tot aanbeveling.

Brieven onder nummer 1362 aan het bureau van dit blad.

Geluid op STAALDRAAD

Voor het vastleggen van geluid zijn verschillende methoden in zwang, daarvan is voor de lezers van *Electro Radio Mercur*, tot op heden de gramfoon-plaat zeker de belangrijkste. Hoevele moderne radio's hebben niet tevens een aansluiting om als versterker voor een pick-up te kunnen dienen! Over deze manier van vastleggen van geluid wilden wij het deze keer echter niet hebben; er is nl. een nieuw systeem om geluid vast te leggen in Nederland in fabricatie, dat wel eens even belangrijk, zo niet veel belangrijker dan de gramfoonplaat zou kunnen worden. Dit is de methode van het magnetisch vastleggen van het geluid.

In principe is het magnetisch vastleggen van geluid heel eenvoudig: Men zet met een gewone versterker het geluid om in kleine wisselstroompjes, deze wekken, als zij door een spoeltje lopen, een wisselend magneetveld op, dat een draad of band van magnetiseerbaar materiaal, die langs het spoeltje getrokken wordt magnetiseert. Nu is het geluidsbeeld op die band vastgelegd. Het geluid kan weer hoorbaar gemaakt worden, door die gemagnetiseerde draad of band weer langs een spoeltje te laten lopen en dan de spanninkjes, die in het spoeltje worden opgewekt te versterken.

Dit systeem is eigenlijk al heel lang bekend, in 1886 heeft de Deen Poulsen het al bedacht. In die tijd was het echter, mede door het feit, dat er toen nog geen versterkers bestonden, niet praktisch uit te voeren. Maar ook lang na de uitvinding van de versterker bleef dit systeem van geluidsvastlegging nog onbruikbaar. Pas in de tijd, vlak voor de tweede wereldoorlog en vooral in de eerste oorlogsjaren, werd het zover geperfectioneerd, dat de geluidswaergave bruikbaar, ja zelfs heel goed werd.

Ook het grondbeginsel van die perfectieering is heel eenvoudig: men zet op

het magnetiseringsspoeltje niet alleen de spanning die van de versterker afkomstig is, maar ook een hoogfrequente wisselspanning.

Door die laatste wisselspanning worden de kleine magneetjes in de draad in trilling gebracht. Daardoor gaan zij veel makkelijker met het geluidstrillingsbeeld mee en is de draad veel gemakkelijker te magnetiseren.

Men kan draad en band gebruiken voor magnetiseringsmateriaal. Draad heeft echter vrij grote voordelen: Het neemt minder ruimte in. En wanneer het weinig ruimte inneemt wordt ook de rol, waar het op wordt opgewikkeld onder het opnemen niet veel dikker en is daardoor de opnamesnelheid redelijk constant. Verder beïnvloeden de magneetveldjes van verschillende wikkelingen van de draad, die tegen elkaar aanliggen elkaar minder dan bij band, omdat twee ronde draadjes nooit zo goed met elkaar in aanraking komen als twee stukjes band, die op elkaar liggen.

Het apparaat, dat door Amroh te Muiden wordt vervaardigd, is verrassend eenvoudig. Bij het opnemen wordt de spanning van de microfoon versterkt en aan de magnetiseringsspoel toegevoerd. Een aparte lamp wekt de hoogfrequente mengspanning op. Bij het afdraaien van de draad wordt dezelfde versterker gebruikt, maar nu is de lamp, die als hoogfrequent-generator diende bij de opname, als eindtrap van de versterker geschakeld. Al de omschakelingen die hiervoor nodig zijn

worden slechts door een knop bediend, men schakelt eenvoudig op opname of op waergave.

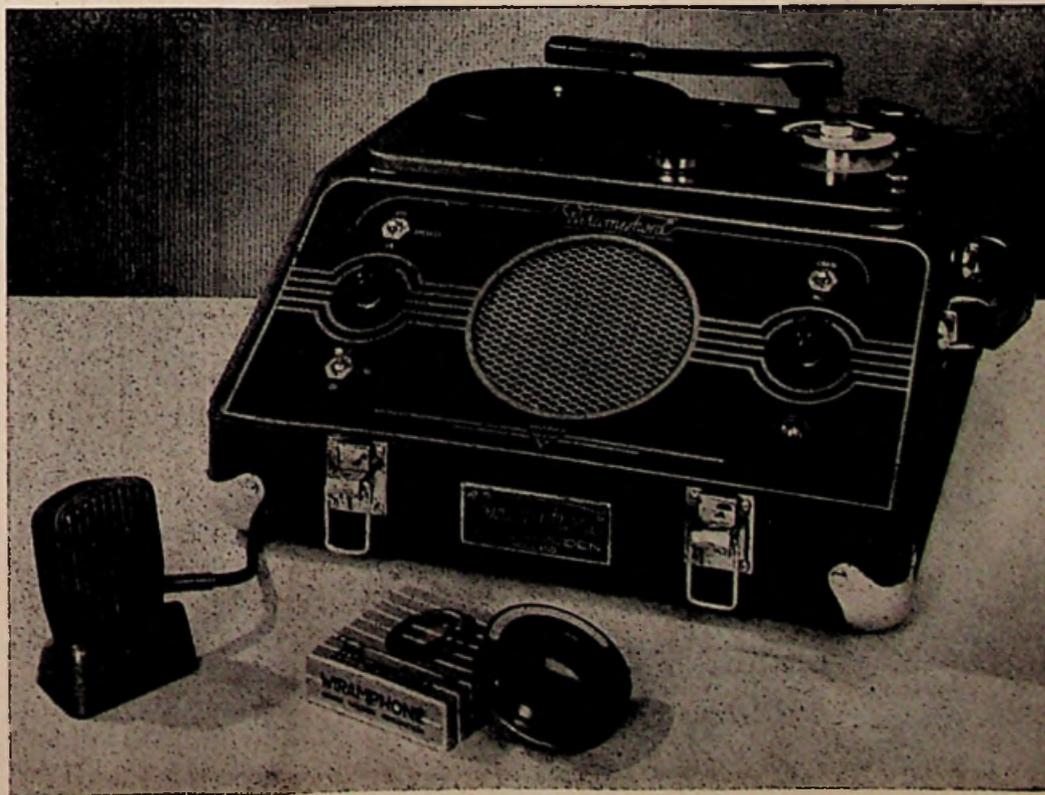
Een gramfoonplaat kan maar één keer worden gebruikt. Is de opname eenmaal gemaakt, dan is er niets meer aan te doen, hem veranderen of dezelfde plaat nog eens voor een andere opname gebruiken, is onmogelijk. Bij de gemagnetiseerde draad is dit echter anders: men kan de hele draad of een gedeelte ervan weer magnetisch schoon wassen en op het schone gedeelte een nieuwe opname vastleggen. Dit is natuurlijk veel goedkoper als men vaak opnamen maakt, die slechts één of enkele keren afgedraaid behoeven te worden, zoals bijv. het geval is bij gebruik als dictafoon.

Op één draadrol kan men, al naar gelang van de lengte van de draad, een kwartier tot één uur opnemen. (Per seconde heeft men 61 cm nodig). Voor het weergeven van muziek is deze lange speeltijd een groot voordeel. Bovendien is het in vergelijking met een gramfoonplaat goedkoop: een rol draad voor een kwartier kost f 7,50, terwijl een rol voor een uur naar verhouding nog aanzienlijk goedkoper is.

De kwaliteit van het geluid is zeer goed te noemen. De ruis is uiterst gering. Tonen van 8000 Herz komen nog goed door. In deze is het Nederlandse product zeker zo goed als de buitenlandse, vooral Amerikaanse voortbrengsels en naar het schijnt nog goedkoper ook. Daarom is het wel erg jammer, dat het voorlopig nog hoofdzakelijk voor de export wordt geproduceerd.

Aan dit apparaat kunnen natuurlijk nog allerlei snuffjes worden toegevoegd, zoals een bediening met de voet van het afspelen of het opnemen van telefoongesprekken. Maar aan die details kunnen wij misschien beter aandacht besteden, als de Wiramphone of hoe zulke apparaten gaan heten is ingeburgerd, want er moeten rare dingen gebeuren, als die tijd niet komt.

ir. de W.

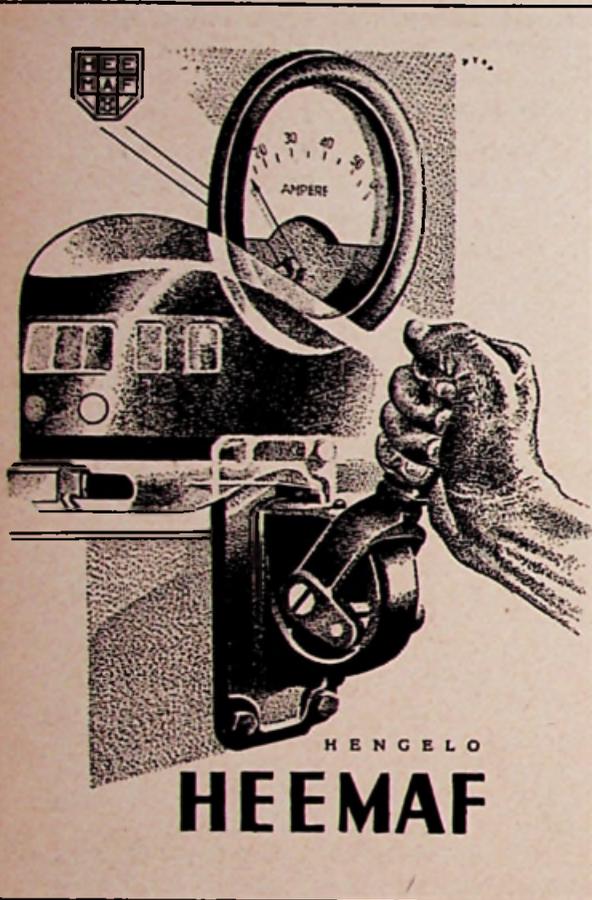

De Wiramphone, toestel voor het vastleggen op en het weergeven van geluid van een staaldraad. Duidelijk zijn de beide haspels te zien, waar de draad op loopt, daartussen de magneetkop. De knop rechtsboven is voor opname of waergave. De pick-up zit er op om een gramfoonplaatje te kunnen draaien, dat desgewenst ook vastgelegd kan worden op de staaldraad.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

GEPANTSERDE-
LOOD-
SOEPELE-) **NEON
KABEL**

Aanvragen te richten tot no. 1361 van dit blad

SOLDEERREVOLVER
In 5 seconden heet

Onbeperkte levensduur
SPOTLIGHT — Verlicht Uw werkpunt

Model „Standard“   Model „Industrie“
100 watt   200 watt

Vraagt uitvoerige inlichtingen!

Audion

GROENBURGWAL 31
AMSTERDAM - C.

Mededelingen VAN DE VAKGROEP

SECRETARIAAT:
KEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE
VERBRUIKSTOESTELLEN EN
VERLICHTINGSARTIKELEN

CONSUMPTIEBEPERKING

Over consumptiebeperking naastproductieverhoging, heeft Minister van den Brink gesproken tijdens de beschouwing over de begroting voor Economische Zaken. Verschillende sprekers hebben hierbij het woord gevoerd en de verschillende punten aangeroerd, waarop de Middenstand reeds zolang wacht.

Reeds eerder hebben wij U het een en ander verteld over de industrialisatieplannen van de regering en de noodzaak welke hiertoe aanwezig was. Het is ons allen bekend, waarom de productie zo hoog mogelijk moet worden opgevoerd, aangezien er eens weer een tijd zal aanbreken, waarop wij op eigen benen moeten staan en dan zal de uitvoer en de dienstverlening de invoer moeten dekken.

In zoverre hebben de mededelingen niets nieuws naar voren gebracht. Er zijn echter enkele passages die onze aandacht hebben getrokken en waarop wij nog eens de aandacht zouden willen vestigen. Op de eerste plaats dan, deze consumptiebeperking. Wil zij effectief zijn, dan zal deze over de gehele linie moeten worden toegepast, waarbij wij vooral niet uit het oog moeten verliezen, dat meer dan 50 % van de inkomens ligt beneden een jaarinkomen van f 3 750 —. De zgn. kleine man, zou hier dus ook geheel worden ingeschakeld. Dit heeft tot gevolg dat deze, meer dan wie ook, de dubbeltjes vele malen zal moeten omdraaien vóór ze uitgegeven worden. Dat dit mede een terugslag zal hebben op onze omzetten, zal voor een ieder duidelijk zijn.

Het is echter niet alleen de arbeider die met deze moeilijkheden te kampen zal krijgen. Er is nog een groep, nl. die, wat het inkomen betreft, er juist boven staat. De zulken leven meestal onder geheel andere omstandigheden, welke dienovereenkomstige eisen stellen en derhalve veelal nog zwaarder belast zullen worden dan degenen, die een inkomen hebben dat één of meerdere klassen lager ligt. Een tweede factor dus om rekening mee te houden vooral bij het aanleggen van de juiste voorraad. Immers de vraag zal zich steeds meer verplaatsen naar nuttige goederen, waarbij dan voor bijzondere gelegenheden iets semie-luxe in aanmerking zal komen.

Middenstandspolitiek

Verder zijn er verschillende zaken waar de middenstand reeds lang op wacht, of wel die, waar de tenuitvoerlegging zeer binnenkort te wachten staat. Wij denken hierbij vooral aan de Huurverhoging,

die momenteel voor een half jaar verschoven is, doch dan toch zeker zal komen. Uitermate is het te betreuren, dat hierbij geen rekening gehouden is met woon- en bedrijfspanden, gezien de zeer zware belasting, waaronder de middenstand toch reeds gebukt gaat. Het ziet er echter niet naar uit, dat hangende de tenuitvoerlegging, hieraan nog tegemoet zal worden gekomen, ware het alleen maar om de technische moeilijkheden die de uitvoering belangrijk zouden vertragen.

Verschillende Kamerleden hebben daaraan vragen gesteld inzake de diverse lopende middenstandsproblemen, met name de *Winkelsluitingswet*, *Wet op de Cadeaustels* en de *Wet op de Huurkoop of Afbetaling*. Dit zijn alle problemen, die inderdaad om een oplossing vragen, doch het ziet er niet naar uit, dat deze spoedig gevonden zullen zijn. Hoewel dit enerzijds zeer te betreuren valt, zou hier bijv. voor een Winkelsluiting wel iets goeds in kunnen zitten.

Het is U uit ons blad bekend, dat hierover reeds eerder iets gezegd is en dat bovendien door vele groepen een rapport is uitgebracht, naar aanleiding van een bij de leden ingesteld onderzoek. De uitslag van dit onderzoek heeft echter de grootste moeilijkheden opgeleverd. Sterk kreeg men hier de indruk, dat men in gedachten nog veel vast zat aan de oorlogstoestand, toen men kon volstaan met de zaak slechts enkele uren per dag, soms zelfs enkele dagen per week geopend te hebben. Vele wilden zelfs een radicale oplossing en meteen de vakantie regelen, met een verplichte sluiting van bepaalde bedrijfspanden in een vaste periode. Ook het sluiten op Zaterdagmiddag en een latere opening ter compensering op Vrijdagavond was een hartewens van verschillende winkeliers.

De meer ervarenen hebben toen echter een waarschuwend geluid laten horen en erop attent gemaakt, dat men zich niet diende te realiseren, dat de tijden aan te veranderen waren en spoedig geheel veranderd zouden zijn. De situatie zou volgens hen wel eens zo kunnen worden, dat men de zaak nog graag een uurtje open hield. Zij stelden de kwestie zo, dat men met

invoering van deze Wet beter een jaar later kon komen, omdat velen dan weer zouden zien en ondervinden, hoe de toestand in werkelijkheid zou worden. Deze hebben hierin hun zin gekregen en wanneer zij gelijk zouden hebben, zou het, zoals wij hierboven reeds schreven misschien zijn goede zijde hebben, dat er een vertraging is ontstaan.

Deze winkelsluiting heeft bovendien vele facetten. Practisch iedere groep heeft zo haar specifieke moeilijkheden. Denkt U bijv. aan die artikelen die aan bederf onderhevig zijn. Speciale artikelen die slechts voor één of twee feestdagen van belang zijn. Artikelen die speciaal gaan in havensteden en waar de schepen onregelmatig binnenvallen. Zij zouden de gelegenheid moeten hebben practisch dag en nacht open te zijn. Zo zijn er hele reeksen op te noemen van belangen, waar toch rekening mede gehouden moet worden. Hier zal dus naar een oplossing gezocht moeten worden, die zoveel mogelijk bevrediging aan allen geeft.

De tijd is voorbij, dat een winkelier aan zijn zaak gekluisterd zit. Ook hij dient in behoorlijke mate aan sport en ontspanning te kunnen doen, maar dit moet het geheel niet gaan overheersen. Hoofddoel blijft toch altijd de zaak, waar tenslotte alles om draait. Naast de belangen van de winkeliers inzake deze materie, staat natuurlijk ook het belang van het werkzame personeel. Hoe goed dit ook kan zijn, uiteraard zullen zij nooit dat gevoel hebben, wat een eigenaar heeft. Vanzelfsprekend hebben zij groot belang bij de winkelsluiting, aangezien dit in nauw verband staat met hun eigen vrije tijd. Wij menen echter, dat dit nog in veel sterkere mate spreekt voor de grootwinkelbedrijven die ongetwijfeld aandrang op de invoering zullen uitoefenen.

Gevaren

Resten nog het *cadeau-stelsel* en de *huurkoop*. Het is in hoge mate te betreuren dat er nog niets definitiefs omtrent het cadeau-stelsel is te zeggen. In de oorlogsjaren was dit euvel geheel verdwenen en het was daarom een zegen geweest, als hier met voortvarendheid was opgetreden en dit onmogelijk gemaakt was, vóórdat weer van enige sortering kon worden gesproken. Thans nu er weer volop geconcurrereerd wordt heeft dit kwaad opnieuw wortel geschoten en het bloeit welhaast in even grote mate als voor de oorlog. Helaas zijn er altijd nog velen, die hierin enig heil zien. Totaal onbegrijpelijk is dit, omdat men ten enen male in het geheel niet op enig

positief resultaat kan wijzen. Integendeel.

Wanneer men zo eens rustig om zich heen ziet, kan men aan de etalages reeds zien wie er aan dergelijke acties meedoen. En waar, zo vragen wij U in gemoede, staat nu de zaak van standing, met een goede naam, die reeds een groot aantal jaren gevestigd is, die zich vergooit aan het cadeaux geven. Deze zijn er niet. Het is slechts een bepaald deel, dat niet de hand in eigen boezem steekt en vaststelt waarom de zaak niet meer zo goed draait en dan alles op alles zet om de normale gang er in te krijgen. Zij kiezen de weg van de minste weerstand en gaan de zaak voor niets weggeven. Bovendien is er dan nog een aantal, die het op een gegeven moment zo smakelijk krijgen opgediend, dat zij er in lopen vóór zij er zelf erg in hebben. Gelukkigerwijs is er met deze categorie nog te praten en vele malen gaan hun ogen dan open.

Vergeet ook niet, dat het publiek niet meer zo dom is en in het geheel niet rekenen kan. Er zullen slechts weinigen zijn, die verwachten dat U alles werkelijk cadeau geeft, doch het overgrote deel rekent al heel snel uit, dat het óf uit de lengte; óf uit de breedte moet komen en constateert dan, om het maar eens populair uit te drukken, dat er „iets aan hapert”. Dit kan toch nooit een reclame voor Uw zaak zijn en op deze manier bouwt U toch nooit een vaste klantenkring op.

Tenslotte nog de *huurkoop*. Een onderwerp dat op het moment eveneens van groot belang is. Hieraan wordt op het Departement nog steeds gewerkt en men tracht op korte termijn tot een algehele oplossing te komen. Het geheel zal worden geregeld en men stelt zich voor bindende bepalingen te maken inzake een zgn. eerste aanbetalings (dat deze er komt staat wel vast), registratie enz.

Enige zeer belangrijke punten voor ons middenstanders, waarop verschillende Heren weer eens de vinger gelegd hebben. Dit heeft zijn nut, al willen wij hier direct aan toevoegen, dat we er daarmede alleen niet komen. Zo langzamerhand hebben we iets geleerd en we zouden nu graag in plaats van dergelijke opmerkingen liever eens daden zien. Aan die laatste zullen we zelf in voldoende mate moeten medewerken door een doelmatige organisatie. Alleen als we goed gefundeerd en regelmatig onze stem laten horen zullen we hierin iets bereiken. Het wordt hoog tijd, dat er nu ook eens iets gedaan wordt.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

„Emmy, sta je daar? En ik ben al een uur bezig je thuis op te bellen..”

OPEN PLAATSEN

Installatiebedrijf te Amsterdam vraagt, zo spoedig mogelijk, chef-monteur. In bezit Installateursdiploma voorkeur. Gegadigden moeten geheel zelfstandig de afd. installatie kunnen behartigen. Br. met opgave van verlangd salaris enz. nr. 1363.

VRAAG EN AANBOD

Te koop aangeboden: draaistroom dynamo, 3 kilowatt, 110 volt, met autom. toerenregeling, compleet met meetapparatuur.

Tevens 3 transformatoren, 1 kilowatt, 110-220 volt, tegen billijke prijzen. Bruinessen, Bree 13, tel. 70964, R'dam-Zuid.

Groothandel in radiotoestellen, Electrotechnische artikelen, Electriche verlichting en Installatie-materiaal

vraagt:

Vertegenwoordiger

Vereisten: grote werklust, ervaring in genoemde branches, goede ontwikkeling, goede omgangsvormen, organisatievermogen. Leeftijdsgrens 32 jaar.

Sollicitatie-brieven dienen met de hand te zijn geschreven, vergezeld te gaan van een goed gelijkende pasfoto en alle bijzonderheden te bevatten (incl. levensloop en laatstgenoten salaris), die voor een juiste beoordeling nodig zijn. Brieven onder motto „merkartikelen” aan het bureau van dit blad.

R. S. STOKVIS & ZONEN N.V.
KEIZERSGRACHT 313 - AMSTERDAM

vraagt een bekwaam

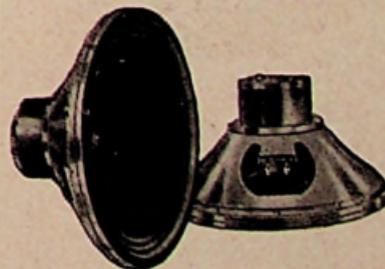
kantooemployé

in staat commerciële aangelegenheden in de electrotechnische branche geheel zelfstandig te behandelen. M.T.S.-opleiding electrotechniek gewenst doch in het bijzonder ook praktische ervaring in de verkoop van electrotechnische artikelen. Leeftijdsgrens 28 jaar.

Uitvoerige sollicitaties te richten aan de Directie.

VITAVOX

LUIDSPREKERS
voor kwaliteitsweergave

Model K 12/20,
25 Watt

Prijs fl. 154.50

Model K 12/10,
12 Watt

Prijs fl. 95.65

THANS UIT VOORRAAD LEVERBAAR,
bij de importeurs:

Technische Im- en Exporthandel „DAVIRO”
Schenkweg 18 - Den Haag
Telef. 722300

KOOFLIJSTEN

VOOR INDIRECTE VERLICHTING
en **BUISLAMPORNAMENTEN**
van geperst hout voor schilderwerk en
edelfineer. Ned. Octrool 50992.

W. C. HÜLSMANN JR
BROUWERSGRACHT 300
AMSTERDAM - TEL 31957

NEGEN VAN DE TIEN LADDERS ZIJN

VE' LIG!

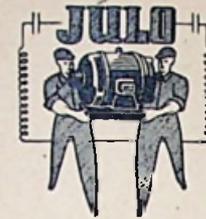
N.V. HOUT-
INDUSTRIE
V.H.
JEAN WIENESE
OPGERICHT IN 1903

STERK!

BEMURDE-
WEERD o.z. 16
TELEF. KANTOOR
15534 - 21090
OOK NA 6 UUR
FABRIEK 14850

VRAAGT ONZE 44 PAGINA'S TELLENDE CATALOGUS

ELECTROMOTORE

Inkoop - Verkoop - Verhuur -
alleen de betere soorten
Reparatie - Wikkelen - Rev-
Ombo.j.w., alleen kwaliteits-
Voor Twente en Gelderse A-
hoek reeds lang een beken-
vertrouwd adres.

MOTORENBEDRIJF „JUL
Waldeckstraat 22, Enschede, Tel. =

De moderne man
gebruikt
een **Phill Shave**
en
KRUMM
Scheerspiegel

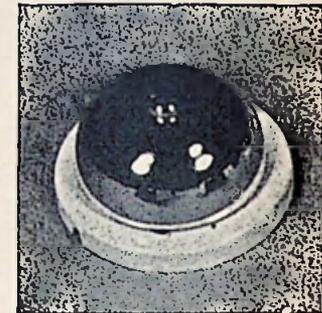
Verkoopprijs fl 29,50 Normale handelssorting

APPARATENFABRIEK
Tel 3141 **KRUMM** Tel 3143
Kempkensweg 36 MEERLEN

EEN PRACTISCH
KERSTCADEAU

Alle machines op het
gebied van
wissel- en draaistroom

**ELECTRISCH
SCHELLE**

J. DUIKER & Co.
DEN HAAG

Nederlands Fab-
'n **KLASSE BET**

verkrijgbaar in
groothandel.

Voor BUSCH-JAEGER

SCHAKELAARS en STOPCONTACTEN
naar

N.V. v/h CLAESSEN & Co.

AMSTERDAM, Singel 162-164

EN HAAR FILIALEN:

ALMELO

le Slijtestraat 37

GRONINGEN

Meeuwerderweg 11-1B

DOETINCHEM

Hamburgerstraat 58

ROTTERDAM

Oostzeedijk 302B

Ontdooi- transformatoren

van „TRANSFORMA”
zijn primair voor 220 en 125 Volt
en secundair voor 4 Volt-500 Amp.
overschakelbaar op 8 Volt-250 Amp.

AMSTERDAM, Karperweg 37-41
Telefoon 96610-96511

Wij kunnen U leveren

Installatiekastjes

1, 2, 3 en 4 groepen

Verdeelkasten vanaf 2 x 3 tot
10 x 3, 25 of 60 A

Schakelaars 60, 100 en 200 A

Raalkasten, diverse soorten

VRAAGT

PRIJS

Huisaansluitkastjes

Eindsluitingen enz.

Ook complete kastenbatterijen

J. Dierckxsens Kade 3, Tel. 938 **Roosendaal**

Transformatoren voor Televisie

ontvangers welke aan hoge eisen
moeten voldoen, fabriceert de

a.w.g.

Transformatoren- en
Electrische
Apparatenfabriek

Verder transformatoren op ieder gebied!
Dijkstraat 112 - Valkenswaard

KOOLBORSTELS

voor elk doel.

Uit voorraad leverbaar

Nederl. Koolborstelfabriek

AMSTERDAM-N.

Spijkerkade 3 Telefoon 605

Wij brengen licht
in
duistere
zaken!

Reeds gedurende 30 jaren
fabriceert Industria onaf-
gebroken verlichtingsarti-
kelen voor industrie,
scheepvaart, electriciteits-
bedrijven e.d. hetgeen haar
in staat stelt uit een uitgebreide collectie de beste
kwaliteitsartikelen tegen voordelige prijzen te leveren.

Voor economische verlichting

INDUSTRIA

ROTTERDAM

Tel. 45860 - 44292 P. O. Box 509

N.V. HANDEL-MIJ.

»ELECTRO-METAAL«

A. C. VAN RIJN - DEN HAAG

Piet Heinstraat 102 - Telefoon 336144 - 321011

- Verdeelkasten, schakelkasten etc.
- Kastenbatterijen.
- Electro-Motoren.
- Import Draad en Kabel.
- Automatisch Schakelmateriaal.
- Electrisch Huishoudelijke App.
- Alles op het gebied der
Electro-Technische Installatie-Materialen.

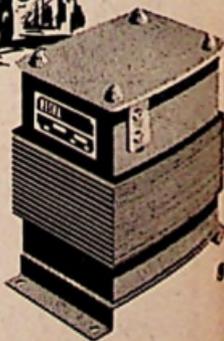
VRAAGT OFFERTE! KORTE LEVERTIJDEN!

BESRA LOOPLAMP-TRANSFORMATOREN

Geen gevaar meer

Vele ongevallen worden ver-
oorzaakt door het gebruik van
onbevleide looplampen. U
kunt dit voorkomen BESRA
Looplamptransformatoren
brengen de gevaarlijke span-
ningen tot een veilig niveau
terug. En zo zullen er ook ver-
schillende andere gevallen zijn,
waar deze transformatoren om
veiligheidsredenen toepassing
kunnen vinden.

BERKER

SCHAKELAARS,
STOPCONTACTEN,
COMBINATIES.

Uitgebreide sortering. — In-
en Opbouw. — Uitvoering in
BRUIN en WIT.

Electrotechnische Groothandel
P. HOLTRING

KORTE SPAARNE 23 en 25 — HAARLEM
Tel. (K 2500) 16255-10084 (na 6 uur 29605)

ELECTROTECHNISCHE FABRIEK
E.L.T.E.F.
WILGENLAAN 15-21, TEL. K 2907 381-500, HALFWEG

Mededelingen VAN DE

NEDERLANDSE
ELECTROTECHNISCHE
WINKELIERS
ORGANISATIE

ADMINISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

Op het eerste gezicht van onderstaande tekening, zullen de gedachten van velen Uwer teruggaan naar de kinderjaren en de prettige ogenblikken voor de „poppenkast” doorgebracht, niet beseffende, dat dit een punt in Uw later leven zal worden.

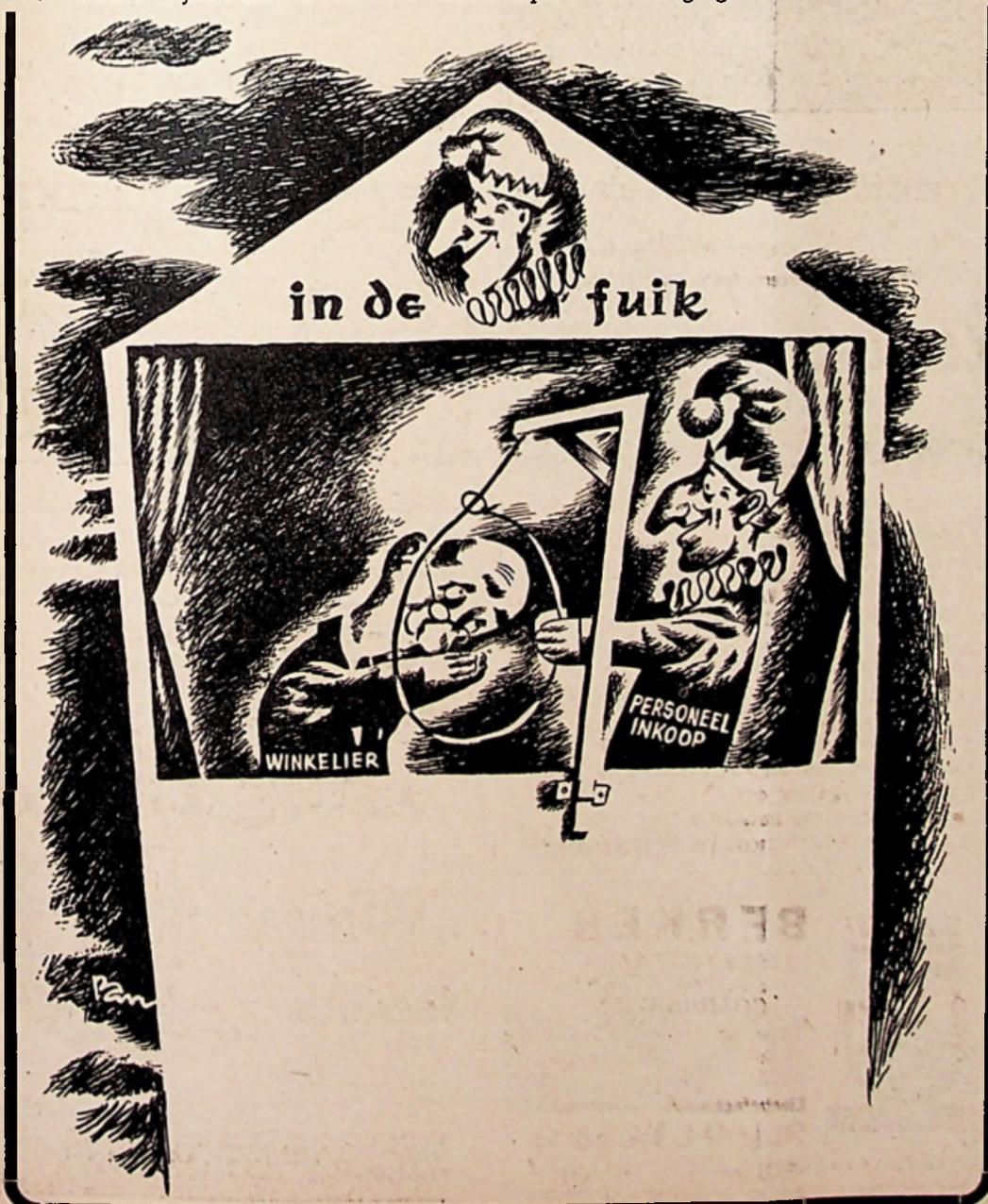
Betreurenswaardig is het, doch het is ten enenmale niet anders. Wij hebben op het euvel van de personeels-inkoopverenigingen reeds eerder de aandacht gevestigd en wij zullen ervoor blijven waarschuwen, zolang wij weten dat er slachtoffers vallen onder de winkeliers.

Overdreven voorstelling, zullen sommigen onder U zeggen. Neen, dit is het niet. Figuurlijk moge de strop dan te snel werkend zijn, de gevolgen zijn, zij het dan over een langere periode, hetzelfde. Besef, dat U geen korting kunt geven en tevens dat het U geen enkel voordeel brengen zal.

Kortzichtigten verwachten grotere omzet en daardoor misschien lagere kosten. Wij weten echter, dat het onkosten-percentages sterk verschilt in diverse zaken, doch glashelder bewijzen de cijfers, dat U zichzelf de strop omdoet.

Het publiek is teveel verwend, om a l l e e n daar te kopen, waar zij enig voordeel heeft. Het zal toch lopen en zoeken en tenslotte beslissen. Uw assortiment zal even groot moeten zijn alsmede de kwaliteit even hoog. Er kan niets goeds uitkomen doch alleen maar narigheid.

Ogen open en zie Uw eigen belang hier. Strijdt met ons tegen dit euvel. Lach om Jan Klaassen als dit spelletje gespeeld wordt, doch laat U niet als Jan Klaassen ophangen in het belang van anderen. U financiert alleen maar een verkapte loonsverhoging.

Do U nog geen Lid?

Is U nog geen lid van onze Organisatie? Dan hapert er iets aan. Vraag dan nog heden inlichtingen die U steeds gaarne worden verstrekt. Is het door drukte of wat dan ook achterwege gebleven, doe het dan nu. Mocht U geen gele of witte kaart meer in Uw bezit hebben, dan gaat het evengoed per brief of briefkaart.

U weet, de N.E.W.O. is de organisatie van detailhandelaren in electro-technische Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen voor g e h e e l Nederland.

„Verheffend” nieuws uit Amsterdam

In één week van de maand November was er een „winkelweek” in de Haarlemmerstraat en Haarlemmerdijk. Ook in de „Dapperbuurt.” Ook in de Weesperstraat. Ook in de Staatsliedenbuurt. Ook in Amsterdam Noord. Daarvóór was er een winkelweek gehouden in de....., nu ja, in allerlei buurten. En het lijkt zeer waarschijnlijk, dat het zo wel in een snel tempo zal doorgaan. En niet alleen in Amsterdam. Ook in Groningen. Ook in Brabant. Ook in... nu ja, ga maar door.

Nu hebben wij niets geen bezwaar tegen verhoogde activiteit van de winkeliers.

Maar wat wij eenvoudig niet begrijpen is de omstandigheid, dat in vrijwel alle gevallen de deelnemende winkeliers een behoefte blijken te hebben om, in welke vorm dan ook, bij de verkoop iets cadeau te geven. Men zou zo de indruk krijgen dat er nogal flinke winsten gemaakt worden, waar best iets van af kan. Maar als men met de winkeliers praat, dan hoort men niets anders dan gek... (geklaag) over de moeite die zij hebben om de eindjes aan elkaar te kunnen knopen.

Waarom begeven zij zich dan op het pad van afbraak van hun winst, welke zij zo hoog nodig hebben voor bestrijding van hun zakelijke kosten en de verzorging van hun gezin?

Het spijt mij collega's, maar als ge dit verderfelijke pad naar afbraak niet verlaat, dan verdient ge niet beter dan onder te gaan.
Middenstander.

Wij danken de geachte inzender voor zijn woorden en vertrouwen dat een collegiaal woord nog meer zal inslaan dan het onze. We kunnen niet alles gelijk plaats, doch hebben hier nog twee andere stukken liggen voor het volgende nummer. Een ervan geeft een meer gedetailleerd overzicht met cijfers. Adm.

EINDE NEWO-Nieuws

ALWA

Electrisch verwarmde Sigarendroogkasten voor Huishoudelijk gebruik. In verschillende uitvoeringen reeds van af f 26.00.

SCHIMMEL

BUSSUM

OOSTERPAD 46

**RADIO-
ONDERDELEN**
uit voorraad

Kwaliteits-
producten

**SPECIAAL-
ONDERDELEN**
op aanvraag

Levering aan
grossiers

Fa. Gebr. Geul & Co., LOOSDRECHT
Telefoon K 2958-393 Molenmeent D 4

Fabriek van Radio-en Electrotechnische onderdelen

Cassablocs

Wij kunnen CASSABLOCS leveren, echter niet bedrukt met firmanaam. De prijs bedraagt slechts fl. 7,50 per doos van 50 blocs, franco thuis.

Bestelling per postwissel of per giro 136400 ten name van

Uitgevers Mij DILIGENTIA
Kalverstraat 35 - Amsterdam C.

Op de strook vermelden: Cassablocs

**VOOR ELECTRISCH HUISHOUDELIJKE
APPARATEN,
FLUITKETELS, WATERKOKERS ENZ.
UW KEUS**

„BOBE”

**HET IS EEN KWALITEITSPRODUCT
UW GROSSIER HEEFT ZE VOORRADIG**

GISO-LAMPEN

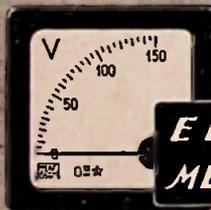
Toonaangevend in:

COLLECTIE
PRIJZEN
COULANCE

Max Goudeket & Co.

ELECTROTECHNISCHE GROOTHANDEL
Weesperzijde 24, Amsterdam (O.), Telefoon 51163

NIEAF UTRECHT

**ELECTRISCHE
MEETINSTRUMENTEN**

Installateurs!

Laat ons Uw neon-installaties verzorgen! Wij zijn daarvoor speciaal ingericht, maken, ontwerpen, begroten, verkopen, en monteren door het gehele land.

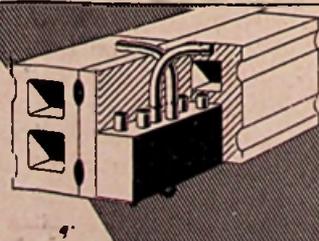
Technisch Bur. voor **NEON-VERLICHTING**
P. J. BUIS, 's-GRAVENHAGE,
KONINGSPLEIN 11, TEL. 392400—390418

HOLLE BOUWSTEEN CENTRAALDOOS

vraagt onze
brochure!

INDUSTRIËLE EN TECHNISCHE HANDELSMIJ. N.V.
DEN HAAG - ZUILINGSTR. 22-24 - TELEF. 116130

k.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoering=
Registrerende en aanwijzende V=
Ampère-Watt-Cos φ- en freq. meter=
Draaiveld-richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampèremete=
in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

Isolatiematerialen

voor de Electrotechniek

UIT
VOORRAAD
LEVERBAAR

MICA,
MICANIET,
PERTINAX,
HARDLINNEN

B. E. M. Wientjes

Technisch-
Agentschap
en Groothandel

Joh. Verhulststraat 192, Amsterdam-Z., Tel. 94171

ELECTROTECHNISCH INSTALLATIE-
MATERIAAL

N.V. CORODEX

ZANDVOORT, TEL. K 2507 - 2541 - 2542

MEUSKENS' Groothandel

Korte Gracht 24 - Tel. 6391 - Amersfoort

Uit voorraad leverbaar:

Electrische

Reisstrijkijzers, universeel
Roomkloppers
Broekenpersen
Boekenklemlampjes,
hout en metaal

Techn. Groothandel

H. van Lochem

AMSTERDAMSEWEG 156 - ARNHEM

Alle Pope producten

Alle Witte Kat batterijen.

Alle Exito transformatoren.

Hellesens Safir hulzen netto F. 0.80.

Hellesens Solar hulzen netto F. 1.80.

Fabriek v. elektrische
apparaten en
verwarmingselementen

ZAANDAM

OOSTZIJDE 238 b

Telefoon 2310 (K 2980)

Straalkachels,
Theelichten,
Kookplaten,
Strijkijzer-elementen,
Theelichte-elementen,
Bodemelementen,
Kachelelementen,
Verwarmingsspiralen

Leverl alleen aan
H.H. Grossiers en Industrie

TRANSFORMATOREN

NEON-TRANSFORMATOREN
SPAARLEK-TRANSFORMATOREN
3-PH-TRANSFORMATOREN
RADIO-TRANSFORMATOREN
SMOORSPOELEN

TECHN. IND. ROBOT AMSTERDAM

GERRIT VAN DER VEENSTRAAT 130 - TELEFOON 25227
FABRIEK: 2e OOSTERPARKESTR. 25 - TELEFOON 55709

■ Hefboomsch. 3-4 plg. 60-100-200 Amp. (typ. 15)

■ Buiszek. kasten 60-100-200 Amp. (typ. 25)

■ Kabelinvoeren en huisaansluitkastjes

■ Zekeringkasten 3 tot 30 coups, } div. types

■ Railkasten en omkeerschakelaars

■ Kastenbatterijen

■ Grondkabelmoffen

Minkes

Hoefkade 667-671, DEN HAAG, Tel. 391563

„VONKA” AMSTERDAM-C

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR

van materialen, lichtfontein-
schijnwerpers, motoren enz.

voor

ILLUMINATIE - TONEEL

VERLICHTING - KRACHT

De Gevaarlijke Electriciteit

nog steeds: veel te veel ongevallen

In de praktijk van elke dag blijkt reeds, hoe zorgeloos al te velen nog omgaan met de electriciteit waarmee wij dagelijks te maken hebben — de ervaring van een jaar bijeen geteld geeft wel zeer ontstellende resultaten.

Het onlangs verschenen Centraal verslag der Arbeidsinspectie over de jaren 1946/47 bevat een (ook als afzonderlijke brochure verkrijgbaar) hoofdstuk: Naleving electrotechnisch veiligheidsbesluit 1938; Ongevallen door electriciteit (uitgegeven door het Staatsdrukkerij- en uitgeverbedrijf te 's Gravenhage). Het zou voor een ieder die nog wel eens de neiging heeft, wat al te familiair om te gaan met elektrische stroom, uiterst nuttig zijn dit boekje eens te bestellen en goed te bestuderen. Het bevat voldoende om een griezelenroman te evenaren en... het is nog historisch ook en kan ons slechts ter waarschuwing dienen!

Enige ongevallencijfers

Gedurende het jaar 1946 kwamen 225 ongevallen en gedurende het jaar 1947 216 ongevallen, veroorzaakt door de elektrische stroom, ter kennis van de Arbeidsinspectie. Hieronder waren in 1946 24 dodelijke en in 1947 21 dodelijke ongevallen. Hiervan hadden er in 1946 18 plaats bij lage spanning (tot 300 Volt tegen de aarde) en 6 bij hoge spanning (meer dan 300 Volt tegen de aarde); in 1947 18 dodelijke ongevallen bij lage en 3 bij hoge spanning. In 1946 werden alle dodelijke ongevallen veroorzaakt door wissel(draai-)stroom; in 1947 vonden er 20 dodelijke ongevallen plaats bij wissel(draai-)stroom en 1 bij gelijkstroom.

Van de niet-dodelijke ongevallen hadden er in 1946 175 plaats bij lage spanning en 26 bij hoge spanning. Van deze ongevallen waren er in 1946 56 het gevolg van een aanraking met gelijkstroom en 145 van een aanraking met wissel(draai-)stroom.

Voor 1947 waren de cijfers als volgt: 166 niet-dodelijke ongevallen bij lage spanning en 29 bij hoge spanning; 47 ongevallen met gelijkstroom en 148 met wissel(draai-)stroom.

Een 19-jarige loodgietersknecht was bezig het dak van een kerk te herstellen. Toen hij gereed was, liep hij door de dakgoot, om over een lager gelegen uitbouw de grond te bereiken. Hij moest daartoe twee buitenleidingen (1,5 m hoogte boven de dakgoot) passeren. Op een gegeven ogenblik hoorde men geschreeuw en zag men de loodgietersknecht aan de buitenleiding hangen; later lag hij in de goot. De stroom werd uitgeschakeld en de man van het dak gehaald. Hij bleek een brandwonde aan de binnenzijde van de hand te hebben en gaf geen tekenen van leven meer. Er werd tevergeefs kunstmatige ademhaling toegepast. Uit het onderzoek bleek, dat de zinken goot op enige plaatsen met een bliksemafleider was verbonden

en daardoor goed geaard. Aanraking van de boven de goot aangebrachte spanleiding kon daardoor gemakkelijk de dood ten gevolge hebben.

Een 22-jarige knecht in een magazijn zou op eigen initiatief een elektrische gloeilamp aansluiten op een lasdoos van de onder spanning staande elektrische lichtinstallatie boven het aanrecht in een spoelkeuken. Het blad van het aanrecht, waarop hij tijdens de werkzaamheden stond, was met zink bekleed en in metalieke verbinding met de waterleiding, dus goed geaard. Nadat de knecht de lasdoos had geopend, de draden uit de doos had gehaald en de lasdoppen verwijderd, wilde hij een provisoire leiding aan de draden bevestigen. Hij kwam hierbij met zijn hals in aanraking met de onder spanning staande fazedraad en werd door de stroom getroffen. Op zijn hulpgeroep werd onmiddellijk door iemand in zijn naaste omgeving de hoofdschakelaar, die zich in de keuken bevond, uitgeschakeld, waardoor de getroffen vrij kwam. Hij viel van het aanrecht en bleek te zijn overleden.

De getroffene had een ca 10 cm lange rode streep in de hals en afdrucken van schoenspijkers op de voetzool.

's Avonds van zijn werkzaamheden thuis komende, trof een echtgenoot zijn vrouw levenloos op de vloer in de keuken aan; zij lag op de stofzuiger en tegen het gasfornuis. Aan het linkeronderbeen, ter hoogte van de enkel en voorts aan de rechteronderarm en het rechterdijbeen werden ernstige brandwonden vastgesteld alsmede een lichte brandwond aan de binnenzijde van de linkerhand.

Een onderzoek toonde aan, dat de stofzuiger, welke van het type was met geheel metalen huis, op de cylinder van een door een aluminium huis met aangegoten toestelcontactdoos omgeven tuimelschakelaar was voorzien. Het metalen schakelaarhuis bleek te nauw te zijn voor de schakelaar, waardoor één der aansluitklemmen zich op nauwelijks één mm afstand van de wand bevond. De op de klem aangesloten leiding, welke onder de kop van de klem-schroef was bevestigd door de samenstellende draden der koperkern in twee delen te splitsen, kon door het lostrillen van de Schroef gemakkelijk met de metalen wand van het huis in aanraking komen, waardoor het gehele metalen huis van de stofzuiger onder spanning kwam te staan.

Op het morsblik van het gasfornuis lag melk. Getroffene heeft dus vermoedelijk de gaskraan willen dichtdraaien, terwijl zij tevens met de stofzuiger in aanraking was, zodat een elektrische stroom door haar lichaam naar de aarde kon vloeien. Door de schok is zij op de stofzuiger gevallen in een zodanige stand, dat haar linker-voet tegen het fornuis kwam, waardoor de ernstige brandwonden kunnen worden verklaard.

Electro Radio Mercur

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

Uitgave van de

N.V. Uitgevers Mij. Dilligentia, Kalverstr. 35, Amsterdam C
Telefoon 0 2900-35253 en 40453

Postgirorekening 136 400 — Bankrekening Twentsche Bank

Dringend verzoek alle poststukken voor dit blad bestemd uitsluitend te adresseren aan:

Redactie of Administratie Electro Radio Mercur.
Zonder verdere persoons-aanduiding.

REDACTIE:

L. Knuvelder en ir. G. F. de Wit.

REDACTEURS MEDEDELINGEN
DER VAKGROEPEN:

mr. J. H. van Gelderen en J. M. van Baaten.

REDACTEUR RADIOBRUIK:
J. Corver.

REDACTEUR ELECTROTECHNIEK:
J. J. Moerkerk.

REDACTEUR ADMINISTRATIE- EN
BELASTINGBRUIK:
J. L. van Hedel.

PUBLIC RELATIONS:
J. B. Gastkemper.

ADVERTENTIE-MANAGER:
B. J. Jansen.

ABONNEMENTSPRIJS:

f 5,— p. jaar; voor leden van de aangesloten vakgroepen e.d.
f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,20.

Dit blad verschijnt des Zaterdag om de veertien dagen

Adressen der Vakgroepen en Ondervakgroepen

VAKGROEP ELECTROTECHNISCH AMBACHT

Voorzitter J. W. Willemsen.

Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Telefoon 0 1700-110585

ONDERVAKGROEP

ELECTROTECHNISCH INSTALLATIEBEDRIJF

Voorzitter W. H. Hirdes.

Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 0 1700-110585

ONDERVAKGROEP KLEINE NIJVERHEID OP
ELECTROTECHNISCH GEBIED

Voorzitter E. Lückersath.

Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 0 1700-110585

ONDERVAKGROEP

RADIO REPARATIEBEDRIJF

Voorzitter ir. H. J. J. Bouman.

Kelzersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. 0 2900-40027

VAKGROEP DETAILHANDEL IN

ELECTRISCHE VERBRUIKSTOESTELLEN

EN VERLICHTINGSARTIKELLEN

Voorzitter B. G. Miermans.

Secretaris J. M. van Baaten.

Kelzersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. 0 2900-40027

VAKGROEP DETAILHANDEL IN

RADIO-ARTIKELLEN

Voorzitter B. G. Miermans.

Kelzersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. 0 2900-40027

VAKGROEP TUSSENPERSONEN IN

ELECTROTECHNISCHE PRODUCTEN

Voorzitter ir. F. J. Flaisler.

Secretaris mr. J. L. P. Brabers.

Benoordendhoutseweg 44, 's-Gravenhage

Telefoon 0 1700-774491

NEDERLANDSE ELECTROTECHNISCHE

WINKELIERS ORGANISATIE (NEWO)

Voorzitter B. G. Miermans.

Administrateur J. M. van Baaten.

Kelzersgracht 606, Amsterdam C. - Telefoon 0 2900-40027

INDUSTRIEELLE DISCONTO MAATSCHAPPIJ N.V.

verstrekt reeds meer dan 25 jaar

VOORSCHOT OP HUURKOOPCONTRACTEN

VRAAGT INLICHTINGEN

Keizersgracht 674

Telefoon 44841 en 48299

Amsterdam

N.V. GEBR. ROLFF'S HANDEL MI.

ALKMAAR

ZAADMARKT 33-36 — TELEFOON 2341-2342

PHILIPS artikelen

DRAKA producten

JUNG schakelmateriaal

APPARATEN voor huish. gebruik

PANNEN voor electr. koken

INSTALLATIE materiaal

DRAAD!

Wij hebben draad voor elk doel - wikkeldraad, montagedraad, rijwiel- en automobielkabel, telefoon- en microfoonkoord, litzedraad, podurdraad...

Kortom: wat voor draad U ook nodig mocht hebben -

Pope maakt het!

Vraag alle gewenste inlichtingen aan onze alleenvertegenwoordigster voor Nederland. Zij zal U graag met raad en d-raad bijstaan.

TECHNISCHE HANDELONDERNEMING

„ROMAL”

Plompeloregracht 12 - Utrecht - Telefoon 14393

N.V. POPE'S DRAAD- EN LAMPENFABRIEKEN VENLO · HOLLAND

56864

Een nieuw artikel . . . .

een nieuwe omzet

VLAK-LICHT

ARMATUREN

Vraagt uw grossier om offerte!

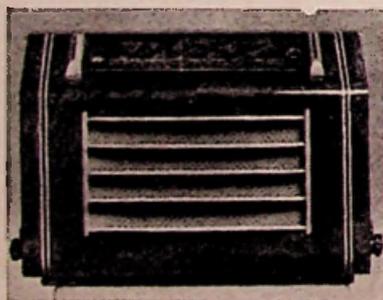
VAN GEEL'S
METAALWARENFABRIEK-BOXTEL

Ondervindt 't, Reska wint 't!

Hier is de aanbieding van

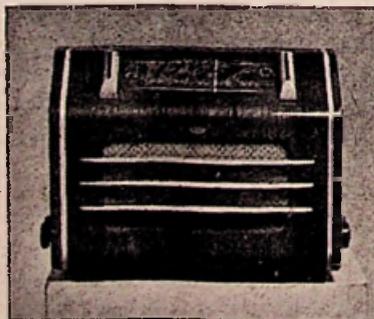
Reska-Radio

Verkoopkantoor voor Nederland:
JAVASTRAAT 137, AMSTERDAM-O., TELEF. 50291

TYPE E-49 Bruto fl. 298.—

← 4 golfbereiken
grote stationsschaal in 4 kleuren, met afstemoog
zeer fraaie kast, gemakkelijke omschakeling
netspanning →

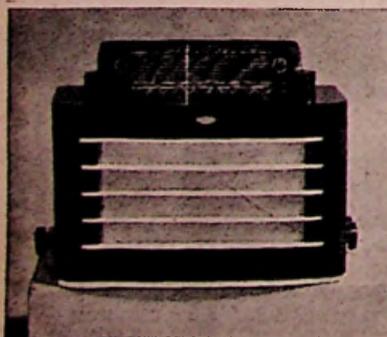
TYPE 549-E Bruto fl. 250.—

met afstemoog, 3 golfbereiken
eenvoudige omschakeling met
E-buizen →

TYPE 549

Prijs fl. 235.— bruto

in gelijke uitvoering als Type
549-E. Uitgerust met U-buizen

RESKA: WETTIG GEDEPONEERD

TYPE GW-49 Bruto fl. 185.—
met U-buis

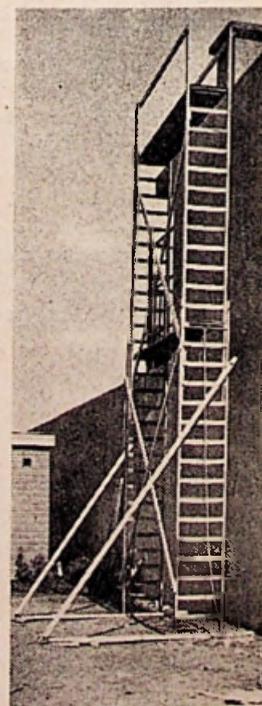
Het beste wat in deze prijsklasse
geboden kan worden

*Handelaren
ruime korting*

VOOR DE VEELEISENDE LUISTERAARS!

**OPTREKBARE en VERROLBARE
MONTAGE-STEIGER**

Door ons als eerste
ontworpen

Leverbaar:

als gevelsteiger
en/of losstaande
steiger
als vierkante steiger

Tot ca. 12 meter
hoogte op te bou-
wen, laddersteigers
ook hoger

Voordelen:

ladders altijd
bruikbaar
opstellen: 2 man
in 20 minuten.
Op elke gewenste
hoogte in enkele
min. zonder
meer te verstellen.

Uw steigerproblemen efficiënt opgelost!

Serieuze belangstellenden bezoeken wij gaarne omtrent de mogelijkheden.

C. DE KRIJGER

Nederlandse fabriek voor veilig klimmateriaal
Buyskade 46, - Amsterdam-W., - Tel. 84019